Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 174 (866) | Łódź, Czwartek 29 Lipca 1926 | פֿירטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דאָנערשטאָג יח אב תרפ״ו. | Nr. 174 (866)

24-71 ,לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 : רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24 71

ערב אַן אַלגעמיינעם שטרייק

אין די לאָדזער אינסטיטוציעס פון עפענטליכען געברויך.

(ב) נעכטען איז אין זאַל פון „העלענאָוו" פאָרגעקומען אַ גרויסער מיטינג פון אַלע אָנגעשטעלטע און ארבייטער אין די שטאָטישע אינסטיטוציעס (גאַז, וואַסער, עלעקטראָווניע, טראַמוואַיען א. ד. ג.)

א רייה רעדנער האָבען שאַרף ארויסגעטרעטען געגען דעם מאַגיסטראַט און געגען די פערוואַלטונגען פון די שטאָטישע אונטערנעהמונגען. ס'איז אָנגעוויזען געוואָרען, אַז אין דער גאַזאָווניע איז די בעהאַנדלונג פון די ארבייטער און אָנגעשטעלטע אַ שרעקליכע; מ'זאָגט-אָפּ פון דער ארבייט ווען מ'וויל, מ'צאָהלט נישט די לוינען, מ'גיט נישט קיין הוספות.

אויך אין דער עלעקטראָווניע ווערען די אַרבייטער שלעכט בעהאַנדעלט דורך דער שווייצאַרישער פערוואַלטונג, וועלכע ווערט געשטיצט דורכ'ן מאַגיסטראַט.

די טראַמוואַי - דירעקציע האָט עטליכע מאָל שוין געהעכערט דעם פּרייז פון די בילעטען און גלייכצייטיג מיט פערשידענע קונציגע מיטלען רעדוצירט די לוינען פון די ארבייטער און אָנגעשטעלטע.

אין אַלע אַנדערע שטאָטישע אונטערנעהמונגען ווערען גרינג-געשעצט די אַרבייטער-פאָדערונגען און אַרבייטס-בעדינגונגען זענען קלאָגענדיגע.

דער מיטינג האָט איינשטימיג אָנגענומען אַ רעזאָלוציע אין וועלכער ס'ווערט געפאָדערט: ס'זאָלען אַ געוויסע-ווערען די יקרות-פעסטשטעלונגען פון סטאַטיסטישען אַמט; ס'זאָלען אויסגעצאָהלט-ווערען די גראַטיפיקאַציעס און די שטאָטישע אַרבייטער זאָלען בעקומען ביליגע לעבענס-מיטעל-פּראָדוקטען.

אויב די פאָדערונגען וועלען ביז'ן 4. אויגוסט נישט נאָכגעגעבען-ווערען וועט אויסברעכען אַ שטרייק אין אַלע שטאָטישע אונטערנעהמונגען (עלעקטראָווניע, גאַזאָווניע, טראַמוואַיען און מאַגיסטראַט). ס'איז אויך בעשלאָסען-געוואָרען צו שטיצען די סעזאָן-אַרבייטער אין זייער אַקציע.

די קומענדיגע זיצונג פון סיים

וועט ענטשיידען ערלעדיגען די קאָנסטיטוציע-ענדערונגען.

וואַרשא, 28 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דעם קונפטיגען דינסטאָג קומט פאָר אַ זיצונג פון סיים, אויף וועלכער ס'וועלען אָנגענומען ווערען ענטגילטיגע בעשלוסען וועגען ענדערונגען פון דער קאָנסטיטוציע.

נאָכדעם, ווי די ענדערונגען וועלען אָנגענומען ווערען, וועט די רעגירונג אויסאַרבייטען דעם פּראָיעקט פון אַמנעסטיע.

סענאַט וויל פערברייטערען זיינע רעכט.

וואַרשא, 28 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער קאָנסטיטוציע-קאָמיסיע ביים סענאַט זענען בעטראַכט געוואָרען אַ גאַנצע רייה פאָרשלאָגען וועגען פערברייטערען די רעכט פון סענאַט.

כדי מעגליך צו מאַכען די פערשטענדיגונג מיט די לינקע און די אַלע פראַגען, איז געשאַפען געוואָרען אַ ספּעציעלע פערשטענדיגונגס-קאָמיסיע, וועלכע וועט היינט, דאָנערשטאָג, אָפּהאַלטען אַ זיצונג.

די פּלענאַרע זיצונגען פון סענאַט קומען פאָר פרייטאָג און שבת.

גרויסע אַקציע פון „דזשאָינט" פאַר'ן פוילען

ה' בערנאַרד קאַהאַן אין וואַרשאַ.

וואַרשאַ, 28 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פאָרשטעהענדער גרויסער אַקציע פון „דזשאָינט" אין פוילען, איז היינט געקומען קיין וואַרשאַ דער דירעקטאָר פון „דזשאָינט" בערנאַרד קאַהאַן און בילינקאָוו, אַנ'איידעם פון לואי מאַרשאַל.

פּאַרלאַמענט אָנגענומען פּואַנקאַרע'ס פינאַנץ-פּראָיעקטען.

פּאַריז, 28 (סב. טעל.) נאָכדעם, ווי פּואַנקאַרע האָט בעקומען אַ צוטרויאַנסוטום פון פּאַרלאַמענט, האָט ער אַריינגעטראָגען אַ פּראָיעקט פון פינאַנץ-געזעצען פאָדערענדיג, אַז די געזעצען זאָלען תיכף ערלעדיגט ווערען. מיט 421 שטימען געגען 31 זענען די פּראָיעקטען אָנגענומען געוואָרען.

די רעגירונג האָט בדעה צו העכערען די טאַריפען אויף די באַהנען.

אַ שרעקליכער שטורם אין פלאָרידע

הונדערטער הרגנות, גרויסע שאָדענס.

ניו-יאָרק, 28 (פּאַט) „יונייטעד פּרעס" איז מודיע: אַ מוראַ'דיגער אָרקאַן (שטורם-ווינד) האָט אָנגעמאַכט אַ געוואַלדיגען חורבן אויף די ברעגעס פון פלאָרידע (דרום-טייל פון די פעראייניגטע שטאַטען). פיל געגענדען זענען פערניכטעט געוואָרען. די באַהן-בריקען זענען אַראָפּגעפאַלען אין די טייכען, די טעלעפאָן- און טעלעגראַף-פערבינדונג איז פערניכטעט געוואָרען. איינציגע געגענדען זענען אינגאַנצען אָפּגעריסען געוואָרען פון דער וועלט. אַ גרויסע צאָהל שיפען זענען דערטרונקען געוואָרען, הונדערטער מענשען זענען אומגעקומען. די קאַווע- און טאַבאַק-פּלאַנטאַציעס זענען פערניכטעט געוואָרען.

געשפּאַנטע אַטמאָספערע אין מאָסקווע.

די אָפּאָזיציאָנעלע גרופּען אין דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי.

מאָסקווע, 28 (סב. טעל.) די פּאָליטישע אַטמאָספערע אין מאָסקווע איז ווייטער אָנגעשטרענגט. נישט קוקענדיג דערויף, וואָס זינאָוויעוו איז בעזייטיגט געוואָרען פון פּאָליט-ביוראָ, האַלט זיך די אָפּאָזיציע פאַר נישט געבראָכען. די אָפּאָזיציאָנעלע גרופּען אין דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי זענען פאָלגענדע: 1 די גרופּע, וואָס ווערט אָנגעפיהרט דורך טראָצקי, קאַמיענעוו, ראַדעק און זינאָוויעוו, 2. די אַזוי גערופענע אַרבייטער-אָפּאָזיציע, וועמעס צענטער ס'געפינט זיך אין באַקו אונטער דער אָנפיהרונג פון שליאַפּניקאָוו'ן און מעדוועדיעוו'ן, 3. עקאָנאָמישע בראַש מיט סאָקאָלניקאָוו'ן און 4. די אז. גער. אינטעליגענטישע אָפּאָזיציע.

דער דאָזיגער מצב איז בעקאַנט געוואָרען דזשערזשינסקי'ן, וועלכער האָט אין זיין לעצטער רעדע פאַר'ן טויט שאַרף אַטאַקירט די אָפּאָזיציאָנעלע גרופּען.

ווין, 28 (פּאַט) „ווינער אַלג. צייטונג" דערוויסט זיך פון קאָמוניסטישע קרייזען אין בערלין, אַז אויף דער לעצטער זיצונג פונ'ם אויספיהרונגס-קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי אין מאָסקוואַ איז נישט בלויז זינאָוויעוו בעזייטיגט געוואָרען. נאָר אויך בעלאַ קוהן, דער געוועזענער דיקטאַטאָר פון אונגאַרן.

רוהיגע טענדענץ אויפ'ן דאָלאַר-קורס

אין אויסלאַנד האַלט זיך דער זלאָטי פעסט.

וואַרשא, 28. (טעלעפאָניש). אין פערלויף פון נעכטיגען טאָג האָט די פעסטע טענדענץ אויפ'ן דאָלאַר געפּלאַצט אויף דער גאַנצער ליניע און צום אָווענד איז די שטימונג געוואָרען שוואַך אַזוי ווי אין דער פאָריגער וואָך, ביי אַ גרויסען אָנבאָט פון אויסלענדישער וואַלוטע

דער פּריוואַטער געלד-מאַרק האָט זיך פאַרמיטאָג געהאַלטען אין רעזערוו און געוואַרט, וואָס עס וועט פאָרקומען אויף דער בערזע. דערווייל האָט מען זיך בעגנוגענט מיט די מעלדונגען, וואָס זענען אָנגעקומען פון אויסלאַנד, אַז דער זלאָטי איז דאָרטען ווייטער פעסט. דאָס האָט געצוואונגען די פּריוואַטע פינאַנסיסטען זיך אָפּצוהאַלטען צו מאַכען טראַנזאַקציעס אויף העכערע קורסען.

אויף דער בערזע האָט דער פאָרשטעהער פון באַנק פּאָלסקי געמאָלדען, אַז ער שטעלט דעם דאָלאַר-קורס אויף 9,05 זל. און פאַר דעוויזען 9,10 זל. אַ דאָלאַר. פון אַלע זייטען האָט מען גענומען ליפערען דעקלאַראַציעס אויף וואַלוטע.

אַזוי ווי די בענק האָבען זיך אָפּגעהאַלטען פון ליפערען וואַלוטע, האָט דער פאָרשטעהער פון באַנק פּאָלסקי געמאָלדען, אַז ער פערקלענערט דעם קורס אויף 9.04 זל. פאַר עפעקטיווע דאָלאַרען און 9.07 זל. פאַר דעוויזען. די פאָדערונג איז געוואָרען רוהיגער. יעדענפאַלס האָט זי דערגרייכט אַ סומע פון 240,000 דאָלאַר די גאַנצע וואַלוטע-פאָדערונג איז געדעקט געוואָרען דורך באַנק פּאָלסקי.

אויפ'ן פּריוואַטען געלד-מאַרק האָט מען געשלאָסען טראַנזאַקציעס אויף היינט מיט 9.08 זל. אַ דאָלאַר.

אין אויסלאַנד האַלט זיך דער זלאָטי ווייטער פעסט. די קורסען זענען אונפערענדערט. ווין נאָטירט 8.90 זל., בערלין 9 זל. אַ דאָלאַר.

די דייטשע בענק-עקספּאָזיטורען אין קאַטאָוויץ האָבען ווייטערע גרעסערע אויפטראָגען צו קויפען זלאָטיס. דאָרט איז נעכטען געצאָהלט געוואָרען 9.06 זל. אַ דאָלאַר.

אין די פינאַנציעלע קרייזען רעדט מען מיט אָנערקענונג וועגען דער טעטיגקייט פון באַנק פּאָלסקי אויפ'ן וואַלוטע מאַרק אין די לעצטע טעג. מען ווייזט-אָן אויף די גינסטיגע רעזולטאַטען, וואָס עס האָט פאַר'ן גאַנצען לאַנד דאָס לאַווירען מיט'ן דאָלאַר-קורס און דאָס שאַפען אַזאַ שטימונג אויפ'ן געלד-מאַרק, אַז דער זלאָטי זאָל זיך קענען האַלטען אַרום דעם קורס פון 9 און האַסטיג נישט שטייגען.

נעכטיגער קורס אין לאָדז.

( ) נעכטען אַ גאַנצען טאָג איז אויף דער געלד-בערזע געווען רוהיג. דער דאָלאַר-קורס האָט זיך געשטעלט 9.10 אין צאָהלונג און 9.11 אין פאָדערונג ביי זעהר וועניג טראַנזאַקציעס.

די באַנק פּאָלסקי האָט ווייטער געצאָהלט 8.98 און האָט געדעקט די פולע פאָדערונג אויף וואַלוטע.

דער אָפיציעלער קורס איז געבליבען דערזעלבער 9.10 – 9.07 פאַר משקען און 9.05 9.04 פאַר מזומן.

עטליכע מאָל פער'משפט צום טויט.

דאָס העכסטע געריכט פעראָרדענט צו רעווידירען דעם פּראָצעס פון זבאַינסקי-פּאָרל.

וואַרשאַ, 28. (טעלעפאָניש).

אַנ'אונגעוועהנליכע געשיכטע פון אַ מערדער-פּאָרל, וואָס האָט עטליכע יאָהר צייט געפיהרט אַ בלוטיגע „טעטיגקייט", האָבענדיג אויף זייער געוויסען זעהר פיל מענשליכע לעבענס – איז איצט אויפגעדעקט געוואָרען דורכ'ן וואַרשאַווער אַפּעלאַציע- און העכסטען געריכט.

עס האַנדעלט זיך וועגען דעם מערדער-פּאָר סטאַניסלאַוו זבאַינסקי 28 י. אַ. פון וואַרשאַ און מאַריאַ שיקאָוויטש 22 י. אַ. פון דאָרף קריסטינאָוו, וואָס זענען פאַר זייער בעסטיאַלער טעטיגקייט, צו וועלכער עס געהערט אויך אַ מאָרד פון צוויי מענשען, שוין עטליכע מאָל פעראורטיילט געוואָרען צום טויט. איבער פערשידענע יורידישע פאָרמאַליטעטען האָט מען די שטראָף נישט אויסגעפיהרט און עס איז געוואָרען אַ געגענשטאַנד פאַר אַפּעלאַציעס און קאַסאַציעס, ביז צום העכסטען געריכט.

מיט עטליכע יאָהר צוריק, האָט זבאַינסקי, טרעפענדיג זיך מיט מאַריאַ שיקאָוויטש ערגיץ אויף פּראָווינץ, מיט איהר זיך נאָהנט בעקענט און צוזאַמען אָנגעהויבען אויספיהרען רויב-אָנפאַלען.

זיי האָבען זיך אַ לאַנג-געטון איבער פערשידענע שטעדט פון פוילען, איבערהויפּט אויף די קרעסען, און אָנגעהויבען זייער באַנדיטישע אַרבייט, וועלכע איז, אַ דאַנק זייער אויסערגעוועהנליכער געשיקטקייט, זיי אָבגעגאַנגען גלאַטיג עטליכע יאָהר צייט און יעדעס מאָל, ווען מ'איז געפאַלען אויף זייערע בלוטיגע שפּורען, האָט מען זיך אָנגעשטויסען אין אַ מאַנגעל פון בעווייזען.

דאָס בלוטיגע פּאָר'ל איז געשטעלט געוואָרען פאַר'ן קרייז-געריכט אין ביאַליסטאָק, וועלכעס האָט זיי פער'משפט צום טויט. דאָס אַפּעלאַציע-געריכט האָט דעם אורטייל בעשטעטיגט. אָבער דער דאָזיגער אורטייל, פּונקט ווי די פריהערדיגע טויט-אורטיילען, וואָס זענען שוין אויף זבאַנסקי'ן נעוואָרען אַרויסגעגעבען – זענען צוליב יורידישע טעמים נישט געוואָרען אויסגעפיהרט.

איצט איז צוליב די פאָרמעלע יורידישע טעמים דער פּראָצעס איבערגעגאַנגען פון דער אַפּעלאַציע אין העכסטען געריכט אַריין, וואָס האָט, שטיצענדיג זיך אויף אַ געוויסער אומפּינקטליכקייט, וועלכע איז ביים אַרויסגעבען דעם אורטייל יורידיש געוואָרען בעגאַנגען – בעשלאָסען דעם אורטייל מבטל צו מאַכען און איבערגעגעבען דעם אַפּעלאַציע-געריכט נאָכאַמאָל צו בעטראַכטען דעם פּראָצעס.

הנחות ביי שטייער-עקזעקוציעס

רעגירונג האט אין אכט גענומען די פּאָסטולאַטען פון די סוחרים.

וואַרשאַ, 28 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) עס איז שוין אונטערגעשריבען געוואָרען די פאַראָרדנונג פון דער רעגירונג וועגען עקזעקוציעס פון שטייערן. די פאַראָרדנונג נעהמט אין אַכט די פּאָסטולאַטען, וואָס זענען אַרויסגערוקט געוואָרען דורך די סוחרים-פאַרטרעטער און זעהט פאָראויס הנחות פאַר אינפאָרמעגליכע שטייער-צאָהלער.

מוראַ'דיגע רציחה איבער א יוד.

א באַהן-אַרבייטער וואַרפט איהם אונטער די רעדער פון א צוג.

וואַרשאַ, 28 (טעלעפאָניש). פון לידאַ מעלדעט מען וועגען פאָלגענדען אויפרעגענדען פאַקט;

דער מלמד פון דער וואָראָנאָווער תלמוד-תורה, דער 60-יעהריגער הירש לעמערמאַן איז אָנגעקומען מיט דער באַהן פון לידאַ קיין וואָראָנאָוואָ. מיט דעם זעלבען צוג זענען אויך אָנגעקומען אַנ'ערך 100 באַהן-אַרבייטער. ווען דער מלמד לעמערמאַן איז אַראָפּ פון צוג, האָט איי.ער פון די באַהן-אַרבייטער אַ שטויס-געטון דעם מלמד אַזוי, אַז ער איז אַרונטערגעפאַלען אונטער די וואַגאָן-רעדער.

אין דעם זעלבען מאָמענט האָט דער צוג גערוהרט פון אָרט און דער אַלטער יוד איז צושניטען געוואָרען אויף שטיקלעך.

עס איז ענטשטאַנען אַ אומגעהויערע מהומה. מ'האָט געזוכט אַ פּאָליציאַנט, אָבער אַזעלכער איז נישט געווען בנמצא. ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז צוליב דער רעדוקציע איז דער פּאָליציי-פּאָסטערונעק אָפּגערופען-געוואָרען פון דער באַהן-סטאַציע. וועגען דעם פאָרפאַל האָט מען געמוזט מודיע זיין ערשט דער שטעטעלשער פּאָליציי.

בעת דער אויספאָרשונג האָט קיינער פון די באַהן אַרבייטער נישט געוואָלט זאָגען, ווער עס איז דער שולדיגער אין דעם יוד'ס טויט. קיינער איז נישט אַרעסטירט געוואָרען.

פאַרוואס האָט מען נישט אויסגעהערט די סוחרים?

א בריף פון צענטר. סוחרים-פערבאַנד צום פרעמיער באַרטעל

וואַרשא, 28. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער צענטראַלער סוחרים פערבאַנד האָט זיך געווענדעט צום פרעמיער באַרטעל מיט אַ בריף, אין וועלכען דער פערבאַנד דריקט אויס זיין בעדויערן, וואָס אויף דער קאָנפערענץ וועגען פעסטשטעלען די פּרייזען צום קאַמף געגען יקרות זענען נישט אנוועזענד געווען קיין פאָרשטעהער פון די סוחרים און ס איז נישט אויסגעהערט געוואָרען זייער מיינונג. דער פערבאַנד דריקט אויס דעם וואונש, אַז איידער עס וועלען אַרויסגעגעבען ווערען די געהעריגע פעראָרדנונגען, זאָל פאָרק·מען אַ קאָנפערענץ מיט'ן אנטייל פון די סוחרים פאָרשטעהער.

באַנדיטען-אָנפאַל אויף א יורישער סוחר.

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש). אויפ'ן וועג הינטער גאַראָושין איז אַ בעוואָפנעטער באַנדיט בעפאַלען דעם יורישען סוחר יהודה משה גראָסמאַן. ווען גראָסמאַן האָט זיך ענטזאַגט דעם באַנדיט צו געבען דאָס געפאָדערטע געלד, האָט דער לעצטער אין גראָסמאַנ'ען אויסגעשאָסען עטליכע מאָל פון אַ רעוואָלווער, פון-וואָס דער יוד איז געפאַלען אַ בעגאָסענער מיט בלוט אויף דער ערד.

דעם פערוואונדעטען האָט מען אין אַ זעהר שווערען צושטאַנד געבראַכט קיין וואַרשא אין שפּיטאל ,ז. יעזוס.

די פּאָליציי האָט אַרעסטירט אַ געוויסען סטאַניסלאַוו דעמבסקי, אַלס בעשולדיגטען אין אויספיהרען דעם רויב-אָנפאַל.

דאָס נייע אינדוסטריע-געזעץ זעהט פאָראויס צעכען-אָרגאַניזאַציע.

וואַרשאַ, 28 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) דאָס נייע אינדוסטריע-געזעץ זעהט פאָראויס, אַזוי ווי דאָס אַלטע, די צעכען-אָרגאַניזאַציע. די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען דאַרפען לויט'ן נייעם געזעץ גלייכבערעכטיגט ווערען מיט די צעכען.

א פּאָליטישער מאָרד אין וואַרשא.

דערשאָסען אַנ'אגענט פון דער מיליטערישער דעפענזיווע

וואַרשאַ, 28. (טעלעפאָניש). נעכטען אַרום 12 ביינאַכט זענען די איינוואוינער פון הויז אָבאָזאָוואַ 17 (אין וואָלע) און פון דערביי'איגע הייזער, אויפגעציטערט געוואָרען פון אַ שטאַרקער שיסעריי. ווען די איינוואוינער זענען אַרויסגעלאָפען האָבען זיי פאַר דעם הויז נומער 17 געזעהן ליגען שוין אַ טויטען דעם איינוואוינער פון זעלבען הויז אויגעניוש אַלבריכט 23 י. אַ., וועלכער איז געווען אַנ'אַגענט פון דער מיליטערישער דעפענסיווע ביים גענעראַל-שטאַב, וואו ער האָט געדינט אונטער'ן פסיידאָנים יאַן בעדנאַרטשיק. ער איז דער'הרג'עט געוואָרען דורך 5 רעוואָלווער-קוילען, וועלכע ער האָט בעקומען אין האַלז, שטערן, פנים און שלייף.

ער האָט אין דעם אויבענערמאַנטען הויז געוואוינט מיט זיין פרוי און 2 קליינע קינדער, מוטער, ברודער און שוועסטער. ביז 9 אין אָוונט זענען ביי איהם אין דער וואוינונג געווען עפּיס אַ זעלנער פון מיליטערישען לופט-פליה-פּאַרק, ווי אויך איין צ'יווילער בעקאַנטער אונטער'ן נאָמען מיקוש. דער לעצטער – ווי דעם ערמאָרדעטענס פרוי גיט איבער – זאָל זיין אַ קאָמוניסט. נאָך 9 איז אַלבריכט אַוועק מיט די צוויי וואָס זענען ביי איהם געווען און מעהר האָט מען איהם נישט צוריק געזעהען. אַלבריכט האָט גענומען מיט זיך זיין רעוואָלווער. דעם דאָזיגען רעוואָלווער האָט מען געפונען ביי איהם אין האַנד.

3 קוילען זענען געווען פון איהם אויסגעשאָסען, אַ פנים, אַז ער האָט זיך פערטיידיגט ענטקעגען די שיספער.

ווי די איינוואוינער פון אָבאָזאָוואַ 17 גיבען איבער, זענען אָפּגעגעבען געוואָרען לערך 25 - 30 שאָסען. אַ פנים אין דער שיסעריי האָבען אַנטייל גענומען עטליכע פערזאָן, וועלכע זענען נעלם געוואָרען.

ווער עס זענען געווען די אַטענטעטער איז דערווייל נישט פעסטגעשטעלט.

דורך דעם, וואָס אויף אָבאָזאָוואַ-גאַס איז אַלבריכט געווען בעקאַנט אַלס רעפּענסיווע-אַגענט, האָבען דאָרט קורסירט קלאַנגען, אַז קאָמוניסטען זאָלען איהם האָבען ערמאָרדעט.

———

שיסעריי אויף א דין-תורה

צוליב אסכסוך וועגען נדן און קעסט.

וואַרשא, 28 (טעלעפאָניש). אַ געוויסער מענדעל שוואַרץ האָט פאַראַיאָהרען חתונה געמאַכט זיין זוהן אפרים מיט צירעל ראָזענבערג פון פאַלעניק.

דער מחותן, איטשע מאיר ראָזענבערג, וועלכער געפינט זיך אויף אַ גרויסער שטעלע אין דער וואַלד-פירמע פון קלמן צוקער אין וואַרשאַ, איז אויך אַ הויז אייגענטימער אין פאַלעניק, וואו ער האָט אַ ברעטער-קראָם אין אַ שאָקאָלאַד-פאַבריק.

ביים אויספיהרען דעם שידוך, האָט ראָזענבערג צוגעזאָגט דעם חתן נדן און קעסט און האָט איהם אין פאַלעניק געגעבען אַ צימער אין זיין הויז, וועלכעס מען רופט דאָס „ווייסע הייזעל".

וועגען דעם נדן—האָט ער פערשטענדליך אינגאַנצען פערגעסען, און וואָס אַנבעלאַנגט די קעסט האָט ער דעם יונגען איידעם פאַר דער לעצטער צייט געשפּייזט מיט... הונגער, אַזוי, אַז ער האָט געמוזט עסען ביי זיין אייגענעם פאָטער.

בעת דעם גערער ברית האָט מען ענדליך דעם בעל-הבית'ל אינגאַנצען בעזייטיגט פון צימער און אָפּגעגעבען עס די חסידים אויף סטאַנציע.

עס איז ענדליך געקומען דערצו, אַז דער יונגערמאַן האָט בעשלאָסען אָפּצוטראָגען זיך פון שווער און איבערטראָגען זיך צו זיין פאָטער, האָט איהם אָבער די שוויגער פערהאַלטען די מלבושים. נישט וועלענדיג זיי אָפּגעבען.

קיין פאַלעניק איז דאַן אַראָפּגעקומען זיין פאָטער, מענדעל שוואַרץ, און האָט גערופען דעם מחותן צו אַ דין תורה, אָפּשמועסענדיג זיך, אַז אויסער דעם פאַר-פאָלק מיט די עלטערן, וועט קיינער נישט קומען.

דערווייל איז אָבער ראָזענבערג געקומען מיט אַ מחנה קרובים און אַלע האָבען זיי זיך, פאַר'ן רב'ס טיר, געוואָרפען שלאָגען דעם פאָטער מיט'ן זוהן שוואַרץ.

בעת'ן געשלעג האָט ראָזענבערג'ס פלעמיניק אַרויסגעכאַפּט אַ רעוואָלווער און צוויי מאָל אויסגעשאָסען צו שוואַרצ'ן.

צום גליק האָבען די קוילען קיינעם נישט געטראָפען.

דער שיסער איז נעלם געוואָרען.

וועגען דער זאַך, האָט שוואַרץ געמאָלדען דער מאַכט און, לויט דער פעראָרדנונג פון פּראָקוראָר, ווערען די שולדיגע אין אָנפאַל צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

דער נייער בעל-הבית.

אַלטע וואַרשאָווער קהלה-פערוואַלטונג איבערגעגעבען די מאַכט דער נייער.

וואַרשאַ, 28 (טעלעפאָניש)

אין הסכם מיט'ן בעשלוס פון דער נייער קהלה-פערוואַלטונג איבערצונעהמען די מאַכט אין דער גמינע. האָבען זיך נעכטען פערזאַמעלט אין דער קהלה, מצד די אַלטער פערוואַלטונג: פּרעזעס ברענמאַן און דאָזאָר וו. קליין, און מצד דער נייער פערוואַלטונג די וויצע-פּרעזעס פעלדשטיין און ראָזענבוים ווי אויך דאָזאָר שטיקנאָלד.

נאָכ'ן איבערגעבען אָפיציעל די מעלדונג וועגען איבערנעהמען די מאַכט דורך דער נייער פערוואַלטונג, זענען די פערזאַמעלטע דאָזאָרעס אַוועק אין דער קאַסע און דאָ האָבען די פאָרשטעהער פון דער אַלטער פערוואַלטונג איבערגעגעבען די נייע בעלי-בתים דאָס פערמעגען. אין דער קאַסע האָט מען געפונען פערשידענע היגע און אויסלענדישע ווערט-פּאַפּירען, אָבליגאַציעס, וועקסלען, משכונות, וואָס זענען פערבליבען פון פערמאַכטען לאָמבאַרד, דאָקומענטען א. ד. גל. קיין מזומנים האָט מען אין דער קאַסע נישט געפונען.

דאָס צעהלען די פּאַפּירען און אנדערע זאַכען, וואָס האָבען זיך געפונען אין דער קאַסע האָט געדויערט העכער 2 שעה. און נאָכדעם ווי אַלץ איז גענוי פערשריבען געוואָרען, האָט פּרעזעס ברעגמאַן איבערגעגעבען דעם שליסעל פון דער קאַסע דעם נייעם וויצע-פּרעזעס ה' פעלדשטיין.

דערמיט איז פערענדיגט געוואָרען די ערשטע זיצונג און אויף 8 אין אָוונט איז בעשטימט געוואָרען אַ צווייטע זיצונג, כדי אָפיציעל אונטערצושרייבען דעם פּראָטאָקאָל וועגען דעם גאַנצען גרויסען גמינע-פערמעגען.

די פאָרשטעהער פון דער נייער פערוואַלטונג: פעלדשטיין און ראָזענבוים ערקלערען, אַז זיי נעמען איבער דאָס פערמעגען און דאָ ווערט אונטערגעשריבען דער פּראָטאָקאָל פון איבערנעהמען די מאַכט.

נאָך דער זיצונג קומט אַ דעלעגאַציע פון די גמינע-בעאַמטע און דער פרעזעס פון פעראיין, ה' גאָלדפּייל געזעגענט זיך מיט דער אַלטער פערוואַלטונג און בעגריסט די נייע.

———

א „ליבער" גאַסט.

גראַבסקי'ס „עגלה' אין גאַשטשיני דוואור.

וואַרשאַ, 28 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין גאָשטשיני דוואור אין די אַזוי-גערופענע קראָמי וויעלאָפּאָלסקיע איז היינט געקומען צו די ליציטאַציעס די טרויעריג-בעריהמטע „גראַבסקי'ס עגלה" צווישען די סוחרים איז געוואָרען אַ בהלה. דער צענטראַלער סוחרים פערבאַנד האָט תיכף אינטערווענירט ביי די געהעריגע אינסטאַנצען, און די „עגלה" איז אָפּגעפאָהרען, נישט מיטגעהמענדיג קיין שום חפצים.

Dr. Z. Rakowski
ספּעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקה.
9 קאָנסטאַנטינאָווסקא 9
טעלעפאָן 27-81
ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.
פּראַכצאַנרען פון 2 ביז 2 און פון 5-7. 175
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערושער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ.

Dr. med.
WOLF EYCHNER
Zgierska 38, tel. 34-72
ספּעצ. פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 6 ביז 8 אָוונד.
פון 12 ביז 1 מיטאָג אין דער לעטשניצע אויף נייערם מארק, פּעטריקאָווער 294.

וויכטיג פאַר לעטניקעס!
בעפאָר איהר געהט קויפען, איבערציינט אייך, - דאָס נאָר אין דער פאַבריק
ש. שוואַרצאָווסקי
פּאָלנאָצנא 24 טעל. 31-85
בעקומט איהר שטענדיג אויף לאַגער און גרויסען אויסוואַהל:
פּאַטענטירטע פעלד-בעטען פון דער בעוואוסטער מאַרקע „Palma-Patent" מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר,
מעטאַל-בעטען, לע שאַזעס, האַמאַקעס, קינדער-בענקלעך, קינדער-שפּאַציר-וואָגענס אין- און אויסלענדישע.
פעלד-בעטען מיט מאַטראַצען צו 18 ז'. און פּאַלאַטע-14 זל.
אַלעס צו קאָנקורענץ-פּרייזען!

Dr. med. Braun
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ ליכט (האָר אויספאַל).
23 פּאָלודניאָווא 23
- - טעלעפאָן 26.40 - -
נעהמט אָן פון 9 ביז 10 און פון 6-8 אָוונד.

השבת אבדה.

נעכטען איז פערלוירען געוואָרען אַ פּאָרטפעל מיט פערשידענע דאָקומענטען, ווי: אַ מיליטער-ביכעל אויפ'ן נאָמען פון ב. זילבערבערג, ווי אויך אַ פּאַס.

דער עהרליכער געפינער ווערט געבעטען אָפּצושיקען די דאָקומענטען אין אַדמיניסטראַציע פון דער צייטונג געגען בעלוינונג.
817

לאדז, 29 יולי 1926

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 29 יולי 1926

די תשובה

פאר אונז און פאר דער צוקונפט.

עטליכע טעג פאר דער מאי-איבערקעהרעניש האט מארשאלעק פילסודסקי ערקלערט אין זיין בעריהמטען פרעס-שמועס, וועלכער איז קאנפיסקירט געווארען דורך דער איינטאג-רעגירונג פון וויטאס:

„איך שטעל זיך צום קאמף מיט דער גרעסטען בייז פון דער מלוכה: מיט דער הערשאפט פון די צוואקסענע פארטייען אין פוילען, מיט דעם פערגעסען אין די אינערליכע ווערטען און דעם געדענקען בלויז אין דעם אייגענעם גראשען און אין דעם אייגענעם נוצען".

תיכף נאך דער מאי-איבערקעהרעניש האט מארשאלעק פילסודסקי ווידער ערקלערט:

„עס קאנען נישט זיין אין פוילען צופיל אומערעכטיגקייטען, עס טארען נישט זיין אזוי פיל אומערליכקייטען".

די בעזעלקערונג, אויסגעמוטשעט און אויסגעפרעסען פון די דאזיגע פערהעלטנישען, האט אין די ווערטער געהערט א דערהויבענעם לאזונג, ארום וועלכען די גרויסע מעהרייט פון דער בעפעלקערונג האט זיך פעראייניגט און זי האט די איבערקעהרעניש בעצייכענט אלס א היסטאריש געשעהעניש.

די מאמענטען פון דער נערוועזער אנשטרענגונג געהען אוועק. די מאסע פאדערט אנגרייפבארע ענדערונגען, זי ווארט אויף א פערבעסערונג פון די פערהעלטנישען.

ווען דער קומענדיגער היסטאריקער פערגלייכען די סיטואציע פון פוילען פאר דער מאי-איבערקעהרעניש מיט דער סיטואציע פאר דער ציטיילונג פון פוילען, ווען דאס וועטא-רעכט האט א תל געמאכט פון מלוכה ארגאניזם. ער וועט ווייטער פערגלייכען די דורכ'ן סיים דורכגעפיהרטע בעגרענצונג פון דער איינציגער קאמפעטענץ מיט דעם „פיר יאהריגען סיים", וועלכער האט ליידער שוין צו שפעט אפגעשאפט דאס וועטא-רעכט, וועלכעס איז א סימבאל פון דער דערשיינונג, וואס ווערט איצט אלגעמיין בעצייכענט אלס „סיים-הערשאפט". די ענדערונגען פון דער קאנסטיטוציע זענען א היסטארישע רעכטפערטיגונג.

אזוי פיל היסטאריע. אבער אונזער איצטיגע לעבען דויערט ווייטער און דער איצטיגער דור זוכט א ענטפער אויף זיין פערהעלטניש צו די מאי-געשעהענישען. פאר אונז איצט לעבעדיגע זענען די ענדערונגען פון דער קאנסטיטוציע נישט קיין ציל פאר זיך אליין, הערכסטענס א מיטעל צום ציל, און דערפון, צי די רעגירונג וועט קאנען דעם מיטעל אויסנוצען, כדי שוין פאר'ן איצטיגען דור אויפצווייזען, אז די מאי-איבערקעהרעניש איז געווען א נויטווענדיגקייט — אט דערפון איז אפהענגיג די סיטואציע פון אלע די יעציגע, וואס זענען פעראנטווארטליך פאר דער מאי-איבערקעהרעניש.

די קאנסעקווענצען פון דעם מאי-איבערקעהרעניש דרינגען אריין טיף אין איצטיגען לעבען און אין דער היסטאריע פון דעם מארגיגען טאג. מיט דעם בעשליסען די פולמאכטען פאר דער רעגירונג און די ענדערונגען פון דער קאנסטיטוציע, האט מען בלויז געעפענט די טויערען, דורך וועלכע עס קאן זיך דורכגיסען דער פאזיטיווער אינהאלט פון די מאי-געשעהענישען: צו דערפילען די דערווארטונגען פון א בעסערען מארגען פאר דעם איצטיגען דור און צו געבען דער היסטאריע די סאטיספאקציע פאר בעפרייען די רעכטמעסיגקייט.

די רעגירונג האט דערווייל געשאפען דעם יסוד פון דער תשובה פאר דער היסטאריע. דאס איז די טעארעטישע זייט פון דער פראגע. די תשובה פאר'ן איצטיגען דור איז נאך נישט געגעבען געווארען, זי וועט בעדייטען די פראקטישע זייט פון דער פראגע.

די תשובה קאן געגעבען ווערען דורך דער טעטיגקייט פון דער רעגירונג.

דעפ. ד"ר אברהם אינזלער.

נאך דזיערזשינסקי'ן.

די שבחים פון דער סאוויעטישער פרעסע.

אין דער אויסלענדישער פרעסע ווערט איצט זעהר פיל געשריבען וועגען דזשערזשינסקי'ן.

פון דער סאוויעטישער פרעסע ווערען געבראכט פיל עפיזאדען פון זיין לעבען.

אזוי ווערט דערצעהלט לויט „איזוועסטיא", ווי אזוי דזשערזשינסקי איז אליין פערהאלטען געווארען אלס זאקלאדניק דורך די לינקע ס. ר. און ווי העלדיש ער האט זיך דערביי אויפגעפיהרט.

די אויספארשונג וועגען דער ערמארדונג פונ'ם דייטשען אמבאסאדאר מירבאך איז איבערגעגעבען געווארען דזשערזשינסקי'ן. ווען ער האט דערזעהען די פאלשע דאקומענטען פון דער טשעקא, האט ער באלד פערשטאנען, אז ס'שטאמט פון די לינקע ס. ר. און איז באלד מיט דריי בעאמטע אוועקגעפאהרען אין „פאפאוו'ס אטריאד" — (אנ'אפטיילונג פון טשעקא, וואס איז אנגעפיהרט געווארען דורך א לינקען ס. ר.).

ווען ס'האט זיך אויפגעקלעהרט, אז דעם אטענטאט האט אויסגעפיהרט דער לינקער ס. ר. בלומקין, לויט א בעשלוס פון זיין צ. ק., האט דזשערזשינסקי ערקלעהרט 2 מיטגלידער פונ'ם צ. ק. פראשיאן און קארעלין פאר ארעסטירט, און פאפאוו'ן — אז אויב ער וועט זיי נישט ארויסגעבען וועט ער איהם, פאפאוו'ן, דערשיסען.

פראשיאן און קארעלין האבען ערקלעהרט, אז זיי ווארפען זיך אונטער דער פעראָרדנונג, נאר אנשטאט אריינצוגעהן אין דזשערזשינסקי'ס אויטא, זענען זיי אריין אינ'ם צווייטען צימער; פון דארט זענען באלד ארויס ספירידאנאווא, סאבלין, קאמקאוו, טשערעפאגאווי, אלעקסאנדראוויטש, טרוסאווסקי, דער לייטער פון דער קאמפס-דרוזשינע פישמאן א. אנד.

מאטראזען האבען ארומגערינגעלט דזשערזשינסקי'ן און סאבלען האט איהם אויפגעפאדערט ער זאל אפגעבען זיין געוועהר. דזשערזשינסקי האט זיך געווענדעט צו די מאטראזען, וועלכע זענען געווען אונטער זיין לייטונג אלס פארזיצער פון טשעקא. זיי האבען זיך אנגעהויבען קווענקלען, האט סאבלען געבראכט צופיהרען אנדערע 50 מאטראזען, פראשיאן האט זיך א ווארף געטון אויף דזשערזשינסקי'ן און מ'האט איהם ענטוואפענט. נאכדעם האבען קארעלין און קאמקאוו ערקלערט דזשערזשינסקי'ן: לויט א בעשלוס פון צ. ק. פון די לינקע ס. ר. פאהרט ספירידאנאווא אויף דער זיצונג פון אלרוסישען ראטען-צוזאמענפאהר און וועט דארט אפגעבען אנ'ערקלערונג, אז מירבאך איז ערמארדעט לויט א בעשלוס פון די לינקע ס. ר. דזשערזשינסקי בלייבט אלס משכון.

דזשערזשינסקי, ווי ער האט שפעטער בעריכטעט דעם סאוונארקאם, האט געענטפערט:— אויב אזוי קענט איהר מיך באלד דערשיסען, ווייל אויב מ'וועט ארעסטירען ספירידאנאווא וועלען מיר פאדערן מ'זאל זי בשום אופן נישט בעפרייען.

אין אוונד האט מען אהין געבראכט נאך איינציגע ארעסטירטע: דעם געהילפס-קאמיסאר פאר אינערן לאציס, אין די טשעקיסטען בוך, דאבאל סייסון. ווען פאפאוו איז אריין צו זיי אין צימער האט זיך דזשערזשינסקי צו איהם געווענדעט: גיט מיר א רעוואלווער.

— צו וואס?

— כדי אייך צו לאזען א קויל אין קאפ.

ווען פאפאוו האט עפיס געענטפערט, האט דזשערזשינסקי אנגעהויבען אויף איהם צו שרייען: „פחדן, אוועק פון דאנען!" פאפאוו האט זיך ארויסגעטראגען.

דער מחבר דערצעהלט נישט, וויאזוי דזשערזשינסקי איז פטור געווארען פון דער ס. ר. געפאנגענשאפט.

וועגען א צווייטען עפיזאד דערצעהלט א געוויסער סטעפאנאוו:

ס'איז געווען אין 1920 יאהר.

— די נאכט האבען מיר פערבראכט אין דעם הויז פון ארטיגען (5-יעהריגען קשאנדז. ווען דער קשאנדז האט זיך דערוואוסט, אז פאר איהם זענען פוילישע קאמוניסטען, האט ער מיט זיי פערפיהרט א שמועס. ער האט זיך בעמיהט צו דערווייזען, אז דער קאמוניזם איז זעהר א שענע אידעע, וואס איז אבער נישט דורכפיהרבאר. צוליב פיל סבות, בפרט צוליב די נידריגע אינסטינקטען, וואס לעבען אינ'ם מענשען...

פאר'ן געזעגנען זיך האט זיך מארכלעווסקי פארגעשטעלט אלס פארזיצער פונ'ם פוילישען רעווקאם און האט פארגעשטעלט קאנ'ען און דזשערזשינסקי'ן.

וואס, דאס איז... דאס איז דזשערזשינסקי? דאס איז דער דזשערזשינסקי, וועגען וועלכען מ'דערמאנט, אז מ'רעדט וועגען דעם רעווקאם?..

— יא, יא, האט געענטפערט דזשערזשינסקי, דאס בין איך. וועגען מיר רעדען זיי עס, ווי וועגען דעם „רויטען תליון".

— כ'וואלט עס קיינמאל נישט געגלויבט, האט געהאלטען אין איין רעדען דער קשאנדז, אז איהר זענט אזעלכער!..

פעטלורא,

מיצקעוויטש און „דוואַ גראשע"

ווי בעוואוסט האט דאס אייניקעל פון אדאם מיצקעוויטש, דער פוילישער אדוואקאט פון ווילנא סטעפאן מיצקעוויטש, געוועזענער דעפוטאט פון ווילנער סיים האט ארויסגעשיקט צו שווארצבארד'ס פערטיידיגער טארעס א בריף, אין וועלכען ער שרייבט צווי. אנד. אז פעטלורא איז בעגאנגען רציחות איבער יודען און פאליאקען, האט דערמארדעט א גאנצע פאמיליע פון די מיצקעוויטשעס און 40 מאן, וואס האבען ביי זיי געארבייט.

אין א געשפרעך מיט א זשורנאליסט האט סטעפאן מיצקעוויטש אזוי כאראקטעריזירט פעטלורא'ן:

— איהר פרעגט, וואס איך ווייס וועגען פעטלורא'ן? ער איז געווען א ליידאק. כ'קען נישט פערגעסען דעם בעסטיאלישען מארד פון אנטאני מיצקעוויטש אונטער פראסקוראוו. דער דאזיגער מאסען-מארד איז אויסגעפיהרט געווארען דורך די פעטלוראוועס, און איך האב די פולע איבערצייגונג, וואס איז געשטיצט אויף א רייהע מיר בעקאנטע איינצעלהייטען, אז די דאזיגע מערדעריי איז אויסגעפיהרט געווארען מיט'ן וויסען פון אטאמאן פעטלורא, אויף זיין געוויסען ליגען די פיל יודישע פאגראמען אין אוקראינע. פעטלורא האט איבעראל געשחט'ען יודען!

און דער אדוו. מיצקעוויטש האט אנ'אויפגערעגטער פערענדיגט: — יא, פעטלורא איז געווען א ליידאק!

ברענגענדיג דעם דאזיגען געשפרעך, גיט צו די „גאזעטא ווארשאווסקא" (דוואַ גראשע): „און שטעלט אייך גאר פאר, אז אט דער דאזיגער „ליידאק", ווי ס'רופט איהם אן דער ראדיקאלסטער פוילישער אדוואקאט איז געווען אונזער הויפט פערביינדעטער ביים מארש אויף קיעוו... און אז אויף דער טויער-גאטעסדינסט לכבוד פעטלורא'ן איז אנוועזענד געווען דער גאנצער יחוס פון דער פילסודטשיזנע!"

„די טובה" פון די אימיגראציע-בעשרענקונגען.

יודישער קאנגרעסמאן ענטפערט דעם מחבר פון דעם פומון.

ניו-יארק. (י. ט. א.) די ערקלערונג, וואס עס האט געמאכט דער קאנגרעסמאן האלידעי, דער פערפאסער פון דעפארטיישאן-ביל (אויסווייז-געזעץ) אז די אימיגראציע בעשרענקונגען זענען א טובה פאר יודען, און אז קיינער וועט פון די דאזיגע בעשרענקונגען נישט געניסען מעהר ווי די יודען, איז שארף אטאקירט געווארען דורך דעם יודישען קאנגרעסמאן דיקשטיין אין. א אינטערוויו מיט דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור האט קאנגרעסמאן דיקשטיין ערקלערט:

„די יודען האבען נישט געהאפט אויף קיין טובות פון קאנגרעסמאן האלאדעי און האפען אויך אויף ווייטער נישט אויף קיין טובות, נאר אויף גערעכטיגקייט.

„קאנגרעסמאן האלידעי וואלט געדארפט שטודירען א ביסעל מעהר געשיכטע, וואלט ער נישט געמאכט אזעלכע בעהויפטונגען, אז די אימיגראציאנס-קוואטא איז א טובה פאר די יודען. די יודען זוכען נישט קיין אפענע טויערן אין אמעריקא. זיי האבען ליב דאס לאנד, וואו זיי זענען אדאפטירט און וואלטען געווען די לעצטע אין דער וועלט צו פערלאנגען זאכען, צו וועלכע זיי זענען נישט בערעכטיגט.

„דער היינטיגער יוד זוכט דאס זעלבע, פאר וועלכע זיינע אורעלטערן האבען געקעמפט און פערגאסען זייער בלוט. אין דעם גאנג פון דער געשיכטע קען דער יוד בעווייזען דעם אמעריקאנער פאלק, אז ער האט פיל אויפגעטון אויף יעדען שריט און טריט און האט בייגעשטייערט זיין חלק צו דער ענטוויקלונג פון לאנד. דער יוד האט שטענדיג אויסגענוצט די מעגליכקייט צו ווערען אן אמעריקאנער בירגער ביי דער ערשטער געלעגענהייט אין דער צייט, ווען ביי די מיטגלידער פון די נארדישע ראסען, וועלכע קאנגרעסמאן האלידעי פערטיידיגט, האט גענומען פון צעהן ביז דרייסיג יאהר, איידער זיי האבען זיך ענטזאגט פון זייער טרייהייט צום ענגלישען קעניג".

די בערג-יודען אויף צפון-קאווקאז ווערען בעזעצט אויפ'ן לאנד.

דאס לעבען פון די בערג-יודען און זייער קולטורעלער מצב.

מאסקווע, (יט"א) דער „קאמזעט" האט אנגעהויבען דורכצופיהרען דאס בעזעצען אויף לאנד די עטליכע הונדערט פאמיליעס פון בערג-יודען, וואס זענען שרעקליך רואינירט געווארען אין דער צייט פון דעם בירגער-קריג.

די בערג-יודען זענען ס'רוב קאנצענטרירט אין דרום-דאגעסטאן, אין דער דאגעסטאנער אויטאנאמער רעפובליק. ווי זיי אליין גיבען איבער, וואוינען זיי אין דער געגענד זינט נאך דעם חורבן בית שני. די וויסענשאפט שטעלט אויך פעסט דעם זעהר אלטען ישוב פון די בערג-יודען אין דאגעסטאן.

די לעזגיניש-טאטערישע מסורה גיט איבער, אז יודען האבען איינגעפיהרט אין דער געגענד די פלאנצונגען פון ווייטרויבען. און ווייטרויבען ווערען דא געפלאנצט טויזענדער יאהרען, ביי דערבענט (א שטאט אין דאגעסטאן אויפ'ן ברעג פון קאספישען ים געפינט זיך אנ'אלט דארף פון בערג-יודען אבא סבה. די בערג-יודען ווערען אויך בעטראכט אלס די בעסטע שווארץ-ארבייטער און וויינגערטנער און די בעסטע ספעציאליסטען פון וויין מאכען. זיי זענען אבער שטארק אפגעשטאנען און אונוויסענד. אויסער וויינגערטנעריי בעשעפטיגען זיי זיך מיט גארבעריי. די ארבייט מאכען זיי פונקט ווי זייערע טאטעס און זיידעס מיט הונדערטער יאהרען צוריק, זעהר פרימיטיוו. נישט אכטענדיג אויף זייער העכסט פלייסיגער און שווערער ארבייט, לעבען זיי אין גרויס דחקות. ביסלעכווייז הויבט דארטען אן אריינצודרינגען די ערשטע סמנים פון קולטור. עס עפענען זיך די ערשטע וועלטליכע שולען, עס ווייזען זיך די ערשטע יודישע סטודענטען. די איינפיהרונג פון לאנדווירטשאפט. האפט מען, וועט פערבעסערן די שווערע לאגע פון די בערג-יודען.

„דער מערדער, וואס ווערט אויסגעהאלטען פון מאסקווע".

„אקציאן פראנסעס" וועגען שווארצבארד'ס פראצעס.

פאריז. (י. ט. א.) אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס ס'האט זיך אנגעהויבען די אויספארשונג פון די עדות, וואס האבען זיך געמאלדען צו שווארצבארדס פראצעס דורך דעם אויספארשונגס-ריכטער פעער, האט די אנטיסעמיטישע „אקציאן פראנסעס" אבגעדריקט א גיפטיגען אנטיסעמיטישען ארטיקעל, אין וועלכען זי שרייבט:

„שווארצבארד, דער מערדער, וואס ווערט אויסגעהאלטען דורך מאסקווע, ווערט שטענדיג גערן אויסגעהערט דורך דעם אויספארשונגס-ריכטער פעער. די אויספארשונג ווערט אייגענטליך געפיהרט געגען דעם דער'הרג'עטען אטאמאן פעטלורא. עס איז אויסגעהערט געווארען אלס עדות דער ג. פעטראגראדער אדוואקאט, דער יוד גאלדשטיין, וועלכער האט ערקלערט, אז אין משך פון דער צייט פון 6-טען דעצעמבער 1918 ביז'ן 5-טען פעברואר 1919, ד. ה. אין דער צייט פון פעטלורא'ס הערשאפט זענען אומגעקומען אויף דער אוקראינע פון פאגראמען 50,000 יודען. דער אויספארשונגס-ריכטער, ווי אויך שווארצבארדס פערטיידיגער ה, טארעס און זיין געהילף ה' טריק, ווילען צונויפשטעלען דעם בעשולדיגונגס-אקט פאר די לייכטגלויביגע און אונבעוואוסטזיניגע געשוואוירענע ריכטער אין אזא פארם, אז שווארצבארדס טאט זאל זיין פערענטפערט מיט נאציאנאלער נקמה. דער דאזיגער „טריק", ענדיגט די צייטונג, וועט זיך אבער נישט איינגעבען."

Dr. Prybulski

זאוואדזקא 1, טעל. 25-33.

ווענערישע- און האר- הויט-קראנקה.
מענער-שוועכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראלן.
נעמט אן 9–1, 4–8 אוו., דאמען: 4–5

נייער פאָלקסבלאט
29. יולי 1926.

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאט
29. יולי 1926.

29
דאָנערשטאָג
יח
אב תרו"ו

יולי.
זון-אויפגאנג 4,10
זון-אונטערגאנג 6,57
לענג פון טאג 14,24

ברויט-מאַנגעל
האָט נעכטען געהערשט אין לאָדז.

(–) נעכטען האָט זיך אין לאָדז גע-פיהלט א שטארקער מאנגעל אין ברויט. מ'האָט געדאַרפט אויסגעהן עטליכע גאסען, ביז מ'האָט בעקומען אַ ברויטעל.

ס'האָט זיך געשאַפען אַ לאַגע, ווי בעת דער אָקופּאַציע, ע"ה: אַז מ'איז אריין צו א בעקער, האָט ער נאָר פער-קויפט בעקאַנטע, היימישע, און פאַר דער „טובה" גענומען א פאָר גראָשען טייערער.

די סיבה איז, וואָס זייט עטליכע טעג ווערט גישט צוגעפיהרט קיין מעהל. אפילו דער מאַגיסטראט האָט גישט קיין מעהל פאַר די שטאָטישע עוועלבער און קאָאָפּעראַטיוון.

דזשאָינט-פאָרשטעהער
קומט היינט קיין לאָדז.

פון וואַרשאַ טעלעפאָנירט מען אונז: היינט, דאָנערשטאָג, קומט קיין לאָדז דער פאָרשטעהער פון „דזשאָינט", קאַ-פּיטאַן קאָנעס.

ד. א. ק.
אין לאָדז ווערט ליקווידירט.

(ב) נישט קוקענדיג אויף די הכחשות פון די צייטונגען, דערוויסען מיר זיך, אַז די לאָדזער ד. אָ. ק. ווערט דאָך ליקווידירט.

דאָס קריגס-מיניסטעריום האָט שוין אויסגעאַרבייט אַלע פּראָיעקטען אין דעם פּרט, און די לאָדזער ד. אָ. ק. ווערט צוגעטיילט-ווערען: אַ טייל צו דער פּאָמאָרנער און אַ טייל צו דער וואַר-שאָווער.

אין לאָדז וועט נאָר בלייבען די אָנ-פיהרערשאַפט פון דער 10-טער פיעכאָ-טע-דיוויזיע.

בקשות
וועגען מיליטערישע ענינים דאַרפען געשיקט ווערען אין פּ. כ. או.

(–) אין דער לעצטער צייט פער-מעהרען זיך די פאַלען, אַז פּעטענטען ווענדען זיך מיט בקשות וועגען מילי-טערישע ענינים דירעקט צום קריגס-מיניסטעריום, פערמיידענדיג די געהע-ריגע פּ. ק. או.; צוליב דעם ערהאַלטען מיר אַנ'ערקלערונג פון היגען ד. אָ. ק. (קאָרפּוס-קאָמאַנדאָ), אַז אַלע בקשות וועגען מיליטערישע ענינים דאַרפען איבערשיקט ווערען נישט אין קריגס-מיניסטעריום נאָר אין פּ. ק. או. אָדער צו דער געהעריגער אַדמיניסטראַטיווער אינסטאַנץ.

קראַנקען-קאַסע
סכנה פון א נייעם שטרייק.

(–) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זי-צונג פון דער פערוואַלטונג פון דער קראַנקען-קאַסע.

נאָכ'ן ערלעדיגען אַ גאַנצע רייה פער-סאָנאַלע ענינים, האָט דער פאָרזיצענ-דער ה' קאַלושינסקי געמאָלדען, אַז די פעראיינען פון שאָפערען, פאַרמאַצוי-טען און פיזישע אַרבייטער האָבען אַרויסגעשטעלט אַ פאָדערונג צו העכע-רען דעם לוין מיט 12 פּראָצענט, אָנ-הויבענדיג פון 1. יולי אָן.

ווייטער האָט די פערוואַלטונג אַק-צעפּטירט אַ גאַנצע רייה פּלאַן-ענדערונ-גען ביים בויען דעם פּאַווילאָן פאַר קראַנקע קינדער אין טושין.

יונגעלייט, פאַרזיכטיג מיט גרעניץ-שמוגלער!
לאָדזער יודישער בחור געבליבען אין וואַלד אויף דער פּויליש-דייטשער גרעניץ. – דער „שמוגלער" האָט איהם צוגענומען ס'געלד און אנטלאָפען. – מ'האָט איהם צוריקגעשיקט קיין לאָדז. – דער „שמוגלער" איז ארעסטירט.

(–) די לעצטע צייט האָבען זיך ווי-דער גענומען מעהרען אויפ'ן לאָדזער ברוק פערשידענע אָפעריסטען, וועלכע נאַרען-אויס געלד ביי נאַאיווע מענשען און זאָגען זיי צו איבערצופיהרען קיין אויסלאַנד.

אַזוי איז די לעצטע טעג געפאַלען אַלס קרבן פון אַזאַ אפעריסט-שמוגלער דער 20-יעהריגער לאָדזער בחור אברהם ווייסבאַרד (נאָוואָמיעיסקאַ 21).

דער דאָזיגער בחור האָט כסדר גע-טראַכט וועגען פאָהרען קיין בעלגיען און, נישט קאָנענדיג בעקומען די געהע-ריגע דאָקומענטען אויף צופאָהרען לע-גאַל, האָט ער זיך בעקענט מיט אַ גע-וויסען חיים-לייב קאָהן (קאָמיצננאַ 1) און יענער האָט ווייסבאַרד'ן צוגעזאָגט אַריבערצוברענגען קיין אויסלאַנד, פאַר אַ געהעריגער בעלוינונג.

פאָריגע וואָך האָט זיך ווייסבאַרד גרייט-געמאַכט צו דער רייזע און, גע-בענדיג דעם „שמוגלער" 180 זלאָטעס און 70 דייטשע גאָלד-מאַרק, זענען זיי צוזאַמען אַרויסגעפאָהר'ן קיין זבאָנשין.

דאָרט האָט זיך אָנגעהויבען דער „שמוגעל". דער שמוגלער, צוזאַמען מיט דעם „קליענט" האָבען אָנגעהויבען געהן אין וואַלד און, ווען זיי האָבען זיך שוין געפי.ען טיף אין וואַלד, האָט קאָהן געזאָגט צו ווייסבאַרד'ן:

איצט וואַרט דאָ צו אַ ווייל'ע, און איך וועל צוגעהן „אונטערהאַנדלען" מיט דער דייטשער גרעניץ-וואַך.

ווייסבאַרד האָט אָבער אַזוי אָפּגע-וואַרט אין וואַלד אַ גאַנצען טאָג, און – קאָהן איז אַלץ נישט צוריקגעקומען.

זעהענדיג, אַז ס'ווערט פינסטער, האָט ווייסבאַרד זיך אַליין געלאָזט געהן אין דער אונבעוואוסטער ריכטונג, ביז ער איז צוגעקומען צו אַ שאָסע, אויף וועלכען ס'זענען געשטאַנען דייטשע פּאָליציאַנטען.

ווייסבאַרד איז באַלד אַרעסטירט און אָפּגעשטעלט געוואָרען צו דער פּוי-לישער גרעניץ וואַך געגען איהם איז צוגעפּגעשטעלט געוואָרען אַ פּראָטאָקאָל און מ'האָט איהם באַלד געשטעלט פאַר'ן זבאָנשינער געריכט. שפּעטער איז ער אונטער א וואַך אָפּגעפיהרט געוואָרען קיין לאָדז און דאָ דערווייל בעפרייט געוואָרען.

אין לאָדז האָט זיך ווייסבאַרד גע-לאָזט צו זיין שמוגלער. אָבער ער האָט איהם נישט געטראָפען, ווייל ער, קאָהן, איז מ'תמא נעווען פערנומען ביי אַנ-דערע „קליענטען".

ערשט עהערנעכטען האָט ווייסבאַרד געטראָפען קאָהנ'ען. קאָהן האָט נישט געוואָלט גאָרנישט אויפקלערען, פאַר-וואָס ער האָט איהם געלאָזט שטעהן אין וואַלד, צוגעהמענדיג איהם דאָס לעצטע געלד. קאָהן האָט נאָך אונפער-שעמט געשריגען צו זיין ק בן:

– איך האָב אַזוי געוואָלט. האָסט אַ ברירה נישט צו פאָהרען קיין אויס-לאַנד

ווייסבאַרד איז אַוועק אין פּאָליציי און אַלץ דערצעהלט. עטליכע פּאָליצי-יאַנטען זענען נעכטען אַוועק צו קאָהנ'ען און איהם אַרעסטירט.

עס קריזיס'ט זיך נאָך אַלץ אין דער קהלה.
קאָנפליקט צווישען „אגודה" און „אונפּאַרטייאישע" פערשאַרפט זיך. – פאַר וואָס פערשווייגט די קהלה דערהאַלטענע שטיצע-געלדער?

דער קריזיס אין דער קהלה, וועגען וועלכען מיר האָבען געשריבען, איז לעת-עתה נאָך נישט ערלעדיגט, הגם פון דער „אגודה" האָט מען אונז אינ-פאָרמירט, אַז דער קאָנפליקט איז שוין פאַריבער און אַז די זיצונג פון ראַט וועט פאָרקומען באַלד ווי ס'וועט בע-שטעטיגט ווערען די וואַהל פון סענאַ-טאָר מענדעלסאָן אַלס וויצע-פאָרזיצער פון קהלה-ראַט.

די וואַהל פון סענאַטאָר מענדעל-סאָן איז בעשטעטיגט געוואָרען, הגם די ציוניסטען האָבען אויף דער זיצונג אַריינגעטראָגען אַ פּראָטעסט. די זיצונג פון קהלה-ראַט איז אָבער ביז היינט נישט צוזאַמענגערופען געוואָרען נישט קוקענדיג, דערויף וואָס דער רעגירונגס-קאָמיסאַר האָט אויפגעפאָדערט, אַז ביז צום 27 יולי זאָל צוגעשטעלט ווערען דער בודזשעט.

נאָכדעם ווי די אונפּאַרטייאישע האָ-בען בעשלאָסען צו פערלאַנגען, אַז די הבטחות פון דער „אגודה" בעת'ן שלי-סען דעם פערשטענדיגונגס-אָפּמאַך זאָ-לען איצט רעאַליזירט ווערען, בפרט דער אָפּמאַך וועגען דעם אַלטשטעדטי-שען ביה"מ, און אַז ס'זאָל געבילדעט ווערען אַ קאָמיסיע, וועלכע זאָל צו-זאַמען מיט'ן וויצע-פאָרזיצער דעציד-רען וועגען אויסצאָהלען פערשידענע סובסידיעס א. ד. גל., האָט די „אגודה" פאָרגעשלאָגען די פּראַגען דערווייל אי-בערצולאָזען אָפען און עס איבערצוגע-בען צו אַ דעציזיע פון אַ שלוש. אַלס דער שלוש איז פאָרגעלעגט געוואָרען דער פּאַביאַניצער רב ר' מענדעלע.

ווען די „אומפּאַרטייאישע" האָבען עס אָפּגעוואָרפען האָט מען אַרויסגעריקט אַ קאַנדידאַטור פון אַ זעהר חשוב'ע פּערזענליכקייט פון דער רבי'אישער וועלט.

נעכטען איז פאָרגעקומען אַ פּלענאַר-זיצונג פון דער „אונפּאַרטייאישער" פראַקציע, וואָס האָט איינשטימיג בע-שלאָסען זיך ווייטער צו האַלטען ביי די זעלבע פאָדערונגען וואָס זאָלען אַרויסגעשטעלט ווערען אַלס אולטימאַ-טיוּם.

אויב די דאָזיגע פאָדערונגען וועלען נישט נאָכגעגעבען ווערען, וועלען די „אונפּאַרטייאישע" בעטראַכטען זייער אָפּמאַך מיט דער „אגודה" פאַר אויפ-געלעזט. די „אגודה", וועלכע האָט ביז איצט זיך געהאַלטען תקיפ'דיג, געפינט איצט נישט קיין אויסוועג. נישט נאָכ-צוגעבען די „אונפּאַרטייאישע", הייסט בלייבען אָהן אַ מערהייט אין דער קהלה און אָהן אַ בודזשעט, נאָכצוגעבען – הייסט פערלירען די ביז איצטיגע פּאָ-זיציעס און ווערען אויס תקיף. דער-ווייל איז ביי דער „אגודה" אַ שטאַרקע צורודערונג.

* *

(–) די קהלה-פערוואַלטונג האָט בע-קומען צוגעשיקט 50 פונט פון די געל-דער פונ'ם ענגלישען הילפס-קאָמיטעט. נעוועהנליך פלעגען אַזעלכע געלדער איבערגעגעבען ווערען צו דער קאָמי-סיע פאַר סאָציאַלער הילף, וועלכע פלעגט פערטיילען די געלדער. איצט אָבער איז די קהלה-פערוואַלטונג אַזוי „בעשעפטיגט", אַז אפילו די מיטגלידער פון דער פערוואַלטונג, ווייסען נישט וועגען דעם געלד.

משמעות, אַז די מיטגלידער פון דער קהלה פערוואַלטונג לעבט זיך נישט שלעכט און זיי ווייסען גאָרנישט וועגען דער נויט און פיין אין דער יודישער גאַס

סקאַנדינאַווישע סוחרים קומען קיין לאָדז.
זיי פערלאַנגען אָבער לאַנג-טערמיניגע קרעדיטען.

(ב) קיין לאָדז קומט די טעג אָן אַ דעלעגאַציע פון סקאַנדינאַווישע סוחרים, כדי זיך צו בעקענען מיט'ן היגען מאַ-נופאַקטור-מאַרק און עווענטועל אָנקני-פען האַנדעלס-בעציהונגען.

אין די לאָדזער סוחרים-קרייזען צווייי-פעלט מען אָבער, צי ס'וועט צו עפּעס קומען מיט די סקאַנדינאַווער צו ממשות'דיגעס, ווייל זיי פערלאַנגען קרעדיטען אויף 4 און מעהר חדשים, בעת אין לאָדז קען מען נאָר געבען קרעדיטען אויף 60 – 70 טעג.

לאָדזער פאַבריקען בעקומען מיליטער-בעשטעלונגען.

(פ) ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען, האָט זיך דער לאָדזער וויצע-וואָיעוואָדאַ געווענדעט צום האַנדעלס-מיניסטער, אָנווייזענדיג אויף דער עו"ה, וואָס ס'איז בעגאַנגען געוואָרען לגבי דער לאָדזער אינדוסטריע ביי דער צעטיי-לונג פון די מיליטער-בעשטעלונגען.

די אינטערווענץ פון וויצע-וואָיעוואָ-דאַ האָט געהאַט ערפאָלג. ווי מען איז מודיע פון וואַרשאַ, האָט דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום זיך געווענדעט צום קריגס-מיניסטער, אָנווייזענדיג אויף דער שווע-רער לאַגע פון דער לאָדזער אינדוסטריע, און בעט צו רעווידירען דעם בעשלוס פון קריגס-מיניסטעריום וועגען די מילי-טער-בעשטעלונגען.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען.
נעהמט אָן פון 6 – 7, זונטאָג פון 3–4.

שטראַף.
מען וועט מוזען זיין פאָרזיכטיג אין גאַס.

(אָ) דער לאָדזער רעגירונגס קאָמיסאַר האָט שוין אויסגעאַרבייט אַ טאַבעלע פון געלד-שטראָפען, וועלכע וועלען פון זונטאָג אָן, קענען באַלד איינגעמאָהנט ווערען דורך די פּאָליציאַנטען.

פאַר פערשמוצען טרעפּען – 50 גר. שטראָף.

צו 1 זלאָטע שטראָף וועט מען צאָה-לען פאַר: פערשמוצען טראָטואַרען, גער-טנער, סקווערען, פאַר אַרויסוואַרפען דורך די פענסטער פערשידענע אָפּפאַ-לען, פאַר פערמאַכען ס'טויער אין די נישט פאָרגעשריבענע צייט, פאַר אַריין-און אַרויסשפּרינגען פון טראַמוויי, פאַר עובר זיין די פאָרשריפטען וועגען דער וואָגען-בעוועגונג אין דער שטאָדט.

צו 2 זלאָטעס – פאַר פאָהרען אויף דער לינקער זייט פון דער גאַס א. א.

צו 3 זלאָטעס – פאַר פאָהרען אין דער שטאָדט אָהן א געהעריגער ער-לויבניש.

די שטראָפען וועלען מיט דער צייט פערברייטערט ווערען.

אָפּאָזיציע
פון נ. פּ. ר. אין לאָדז.

די „נאָוואָספּראַוואַ ראָבאָטניטשאַ" שרייבט, אַז צו דער לאָדזער אָפּאָזיציע פון נ. פּ. ר. געהערען די דעפּוטאַטען: טשישאַק, וואַשקיעוויטש און דער פּרע-זעס פון לאָדזער שטאָט-ראַט ד"ר פּיכנאַ.

נקמה.
אונטערגעצונדען דאָס הויז פון פּ טער.

(ב) די 12-יעהריגע זענאָנאַ קאָלאָוו-סקאַ האָט עהערנעכטען אונטערגעצי-נדען דאָס הויז אין סטאָדאָלע פון איהר פעטער אַנטאָני קאָרנאָווסקי אין דאָרף ק מיען ביי בזשעזשין.

דאָס האָט קאָרלאָווסקאַ געטון צוליב דעם, וואָס איהר פעטער פלעגט זי שטענדיג מערדערליך שלאָגען.

ס'זענען פערברענט-געוואָרען: קאָר-נאָווס'ס הויז, זיין סטאָדאָלע, תבואה און אויך 3 שכנה'שע הייזער.

ביי די קאָלאָניאַל-הענדלער.

אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' גאָטליב איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון דער קאָלאָניאַל-סעקציע ביים צענטראַ-לען קליינהענדלער-פעראיין, זאַוואַדזקאַ 5

ה' ערליך גיט אָפּ אַ בעריכט פון דער צוקער-אַקציע אין וויזוט אָן, אַז אַ דאַנק דער אַקציע בעקומען די מיט-גלידער ביליגער צוקער. ה' העלפּער גיט אָפּ אַ בעריכט פון דער באַנק-קאָמיסיע. ה' גאָטליב אַלס מיטגליד פון רעטונגס קאָמיטעט בעריכטעט, אַז דער קאָמיטעט האָט לעצטענס געגעבען אַ רייה הלוואות פאַר קאָלאָניאַל-קליינ-הענדלער.

צום סוף ווערען אָנגענומען רעזאָלו-ציעס. צוו. אַנד. אַז די מיטגלידער דאַרפען אונטערשטיצען די פערוואַל-טונג אין אַלע אונטערנעהמונגען.

אנ'אויסוואורף!
פּראָצעס ביי פערמאַכטע טירען

(–) דאָס לאָדזער קרייז-געריכט האָט בעטראַכט ביי פערמאַכטע טירען דעם פּראָצעס געגען דעם 16 יעהריגען מיעטשיסלאַוו באַרטשינסקי, וועלכער איז געווען בעשולדיגט אַז ער האָט פער-גוואַלטיגט די 6-יעהריגע יאַדוויגאַ ל. (לוטאָמירסקאַ 19).

דאָס געריכט האָט פעסטגעשטעלט באַרטשינסקי'ס שולד און איהם פער-משפּט אויף 3 חדשים טורמע.

PRZEZ AKWIZYCJĘ OGŁOSZEŃ
FUCHSA
Ogłoszenia
do gazet miejscowych, jakoteż do wszystkich pism ukazujących się
na całym obszarze Polski
przyjmuje
Akwizycja Ogłoszeń
S. FUCHS'a
Piotrkowska 50. Tel. 21-36.

רעגירונג מאכט ארדנונג אין די קהלות.

די ארדנונג בעגרעניצט זיך אבער בלויז מיט נעהמען אין שוץ די כלי קודש.

פענסיעס פאר בעאמטע און כלי קודש נישט אויסגעצאהלט.—כלי קודש ווערט טעראריזירט און געצוואונגען צו געבען פאלשע קוויטונגען. — די פענסיעס פון 1925 י. טארען נישט רעדוצירט ווערען. — ביז די פענסיעס זענען נישט אויסגעצאהלט געווארען, טאר מען נישט מאכען קיין שום אויסגאבען.

א צירקולאר פון קולטוס-מיניסטעריום צו די יוד. קהלות.

(קארעספאנדענץ פון וואַרשא צום „נייעם פאלקסבלאט")

די טעג האט דאס מיניסטעריום פאר רעליגיעזע ענינים און עפענטליכע בילדונג פונאנדערגעשיקט א צירקולאר אונטער'ן נומ' 54, אונטערגעשריבען דורך דעם ג. מיניסטער מיקולאווסקי-פאמארסקי צו די וואיעוואדעס"אינ'ס ג. קאנגרעס-פוילען (ווארשא, קיעלץ, לאדז, לובלין, ביאליסטאק), אין וועלכען עס ווערען געגעבען אנווייזונגען און פעראָרדנונגען וועגען רעגולירען די בעציהונגען צווישען די קהלה-פערוואלטונגען און די קהלה-בעאמטע (רבנים, מורי-הוראות, שוחטים, זייערע אלמנות און יתומים און צוזעליגע קהלה-בעאמטע). ס'איז ווערט דערבייַ צו בעמערקען, דאס וועגען דאס ארויסגעבען פון דאזיגען צירקולאר, האט דער מיניסטעריאל-ראט ה' אדעלבערג נאך מיטגעטיילט אויף דער אסיפת-הרבנים אין פעברואר מאנאט, בעת זיין רעפעראט מכח די ענינים פון די יודישע קהלות. צוליב דער ווילכטיגקייט פון דאזיגען צירקולאר און דער גרויסער פעראינטערעסירונג, וואס עס האט ארויסגערופען אין די יודישע קהלות, געבען מיר דא איהם אין ווערטערליכער איבערזעצונג. דער צירקולאר לויטעט:

אין די צירקולארען, וואס זענען ביז איצט פונאנדערגעשיקט געווארען וועגען סאנירען די אדמיניסטראטיוו רעשפעטליכע ענינים פון די יודישע רעליגיעזע קהלות, וואס האט א וויכטיגע בעדייטונג אפילו מיט אלגעמיינעם מלוכה-שטאנדפונקט, האט דאס מיניסטעריום פיל מאל ערקלערט, אז איינע פון די הויפט-אויפגאבען פון די פערוואלטונגס-ארגאנען פון די קהלות דארף זיין

אויסבעסערן דעם מאטעריעלען מצב פון דער יודישער גייסטליכקייט

און פון די שוחטים, ענטשפרעכענד צו דער בכבוד'קייט פון פערנומענעם אמט און לויט די ווירקליכע מאטעריעלע הצטרכות'ן.

א דאנק דעם, וואס די יודישע קהלה-פערוואלטונגען האבען איבערגענומען די אויפזיכט איבער דער שחיטה (אין הסכם מיט'ן ארטיקעל 3 פ. צ. „פון די פערפליכטונגס-פערשריפטען וועגען דער ארגאניזאציע פון די יודישע קהלות" פון 7 פעברואר 1919, ווי אויך דעם צירקולאר פון מיניסטעריום פאר רעליגיעזע ענינים און עפענטליכע בילדונג פון 16-טען דעצעמבער 1920 נומער 6753/1815 וועגען רעגולירען די שחיטה-ענינים אין די יודישע רעליגיעזע קהלות) האבען זיך די בעדינגונגען אין דער דאזיגער הינזיכט אהן שום ספק פערבעסערט. עס איז אָך אָבער ווייט פון א פאלקאמער לעזונג פון דער פראגע.

„די קהלות-פערוואלטונגען, צוליב סבות, וואס קענען נישט דא ווערען אלייניג אנגעוויזען, האבען זיך שוין פון א לאנגער צייט אן ציגעוואוינט לייכטשעצען אלע צאהלונגס-התחיבות', ווי פענסיעס און געהאלטען — הויפטזעכליך די גייסטליכע און שוחטים, אזוי דאס אין די קהלות ווערט קודם כל אויסגעגעבען געלד אויף רעמאנטען און עהנליכע אינוועסטיציע-ארבייטען, ווי שטיצען צדקה-חברות א. ד. גל. דער פועל-יוצא דערפון איז, דאס צוליב מכלומרשטען מאנגעל אין געלד-מיטלען, ווערען די פענסיעס פון די קהלה בעאמטע נישט אויסגעצאהלט אין משך פון לאנגע חדשים און אפט אויך אין משך פון יאהרען.

דער פרינציפ, וועלכער פערפליכטעט אין אלע פריוואטע און עפענטליכע אינסטיטוציעס, דאס פון אלע ארט הכנסות מוזען קודם-כל רעגולער געדעקט ווערען די התחיבות'ן לגבי דעם פערזאנאל — איז אין די יודישע רעליגיעזע קהלות כמעט אומבעקאנט. די קהלות-פערוואלטונגען גיבען זיך נישט אב קיין דין וחשבון פון דער יורידישער און מאראלישער אומפאסיגקייט פון אויס-צאהלען סובסידיעס און שטיצעס פערשידענע צדקה-חברות און אין דער זעלבער צייט צונעהמען די אומבעדינגטע לעבענס-מיטלען ביי די אייגענע בעאמטע אדער ביי זייערע אלמנות און יתומים

די כסדר וואקסענדע בידושעט-חובות, וועלכע ענטשטעהען צוליב די נישט אויסגעצאהלטע פענסיעס אין די געהעריגע טערמינען — זענען אפט אויך סיבות פון

מיסברויכען, מצד די קהלות-פערוואלטונגען לגבי די בעאמטע,

ווי רבנים און מורי-הוראות. אונטער דער דראהונג פון נישט אויסצאהלען די פערצלטעריגע אדער לויפענדע פענסיעס ווערען אויסגעאיבט, דורך רעפרעסיעס, פיקטיווע קוויטונגען, הכנסות אריינצושטעלען אין בודושעט א קלענערע פענסיע, אדער גאר רעזיגנירען פון א טייל פענסיע. אזעלכע אַרט מיסברויכען שיקט איבער די אויפזיכטס מאכט צו געריכטליכער בעשטראפונג.

נישט קוקענדיג דערויף, וואס די גייסטליכע, אין הסכם מיט ארט. 44 פון די „פערפליכטונגס-פארשריפטען פון 7 פעברואר 1919" פערנעמען זייערע אמטען לעבענסלאנג, קומען פאר כמעט יעדעס יאהר דינגענישען און ארומרייסונגען וועגען ד' הויך פון די פענסיעס פון די גייסטליכע און אנד. אין רעזולטאט דערפון שאפט זיך ביי די פעראינטערעסירטע פאמיליעס א

מורא פאר'ן מארגענדיגען טאג

אין דאס גראבט אונטער ביי זיי די מאטעריעלע און גייסטליכע לעבענס-בעדינגונגען.

צוליב דער נויטווענדיגקייט צו פערמיידען אין דער צוקונפט דעם איבער-אנגעגעבענעם זאכבעשטאנד אין הסכם מיט די ארט. 47, 44, 44 פאז, 4 און 49 פון די „פערפליכטונגס-פארשריפטען" וועגען די ארגאניזאציע פון די יודישע רעליגיעזע קהלות אויפ'ן שטח פון געוועזענעם קאנגרעס-פוילען פון 7. פעברואר 1919, בעט דאס מיניסטעריום דעם ה' וואיעוואדע ארויסצוגעבען פאלגענדע פעראָרדנונגען, וועלכע מוזען אומבעדינגט אויסגעפיהרט ווערען דורך די פערוואלטונגען פון די יודישע רעליגיעזע קהלות אונטער דער דראהונג פון שטראפליכער פעראנטווארטליכקייט:

1) די רבנים און מורי-הוראות איז נישט ערלויבט צו האבען וועלכע עס ציז הכנסות פון דער שחיטה, סיי דירעקט, סיי אונדירעקט. דאגעגען אלע הכנסות פון פיהרען די מעטריקע-ביכער, פון חתונות, גט'ן, ברית-מילה'ס, כשר'ן אויוועגס און ד. ג. געהערען צו די פערזענליכע איינקונפטען פון די רבנים און נישט פון די קהלות. אנ'אויסנאהם. קאן זיין אין א פאל, ווען צווישען דעם רב און די קהלה-פערוואלטונג איז געשלאסען געווארען אנ'אנדער', פריוויליגער אבמאך.

2) כל-זמן די רבנים, מורי-הוראות, שוחטים, זייערע אלמנות און יתומים ווי אויך אלע אנדערע קהלה-בעאמטע האבען נישט בעקומען זייערע פענסיעס אין דער הויך, וואס זענען בעשטעטיגט אין קהלה-בודושעט, אדער האבען נישט בעקומען אויסגעצאהלט די פערצלטערטע פענסיעס, וועכענטליך אדער כסדר נאכליך, לויט'ן מנהג פון דער בעטרעפענדער קהלה, קען די קהלה-קאסע נישט מאכען קיין שום הוצאה אויף אינוועסטיציע-ארבייטען, רעמאנטען, שטיצעס, סובסידיעס א. ד. ג. ווי אויך אויף אנדערע צוועקען, וועלכע זענען אפילו בעשטעטיגט אין בודושעט.

3) די אויסגאבען אויף אלע מינים פענסיעס מוזען גערעקט ווערען נישט פון בעזונדערע הכנסות-פאזיציעס, נאר פון די אלגעמיינע קהלה-הכנסות, אלזא פון דער שחיטה, בית-עלמינס, שילען, שטייערן-ליסטעס א.ד.ג.

4) די פענסיעס פון די קהלה-בעאמטע, זייערע אלמנות און יתומים מוזען אויסגעצאהלט ווערען רעגולער, נאך איידער דער בודושעט פאר'ן לויפענדען יאהר ווערט בעשטעטיגט לויט דער נארמע, וואס איז אנגעצייכנט און בעשטעטיגט אינ'ם בודושעט פון פערגאנגענעם יאהר. אזוי ארום וועט אויסגעמיטען ווערען דער איבעריס אין אויסצאהלען די פענסיעס און דאס אנזאמלען פון חובות.

5) די פענסיעס פון די רבנים, מורי-הוראות, שוחטים, זייערע אלמנות און יתומים, וואס זענען בעשטעטיגט אין די בודושעטען פאר'ן יאהר 1925 קענען עווענטועל פערגרעסערט ווערען, אבער אין קיין פאל נישט ווערען רעדוצירט. די דאזיגע פעראָרדנונג איז נויטיג צוליב דעם, וואס אין צוזאמענהאנג מיט'ן אלגעמיינעם עקאנאמישען קריזיס האבען זיך אהן ספק פערקלענערט די פערזענליכע הכנסות פון די רבנים פון די רעליגיעזע פונקציעס א. ד. ג. די רעדוצירונג פון די פענסיעס וואלט דעריבער שטארק פערערגערט דעם מאטעריעלען מצב פון די רבנים.

6) די קהלה-פערוואלטונגען זענען מחויב זאפארט נאכ'ן דערהאלטען דעם דאזיגען צירקולאר מיטיילען די סטאראסטעס, צי זיי זענען הינטערשטעליג וועלכע עס איז פענסיעס די רבנים, מורי-הוראות, שוחטים, זייערע אלמנות און יתומים א. ד. ג. די הויך פון דער אונטערשטעליכער פענסיע, פערוואס פאר א צייט, די סיבה פארוואס די פענסיע ווערט נישט אויסגעצאהלט. עס מוז אויך אנגעגעבען ווערען, אין משך פון וואס פאר א צייט די קהלה פערוואלטונג איז זיך מתחייב דעם חוב צו רעגולירען.

7) אין די בילאנסען אין בעריכטען וועגען אויסגעפיהרטען בודושעט פאר'ן אפגעלאפענעם יאהר, בייגעלעגט צו די נייע בודושעט פרעלימינארען, וועלכע ווערען פארגעלעגט צום בעשטעטיגען מוז די ערשטע רובריק אונטער דער איבערשריפט „די פענסיעס און געהאלטען פון די קהלה-בעאמטע" ענטהאלטען דייטליכע ציפערן, בעשטעטיגט מיט בעווייזען, וואס פאר א פענסיעס עס זענען אונטערשטעליג, צוליב וועלכע סיבות איז דאס געשעהען און וואס איז פארגענומען געווארען מיט'ן צוועק צו רעגולירען די חובות.

אין אויסנאהם אויספאלענדע פאלען, וועט די קהלה-ווירטשאפט און בוכהאלטעריע זאפארט רעווידירט ווערען דורך דער אויפזיכט-מאכט, כדי פעסטצושטעלען די סיבה, וואס האט דערפיהרט צו די חובות און עווענטועל צוציציהען די קהלה-פערוואלטונג צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

8) די קהלות-פערוואלטונגען מוזען געווארענט ווערען דאס יעדער פאל פון אויפצוזאגען די רבנים, מורי-הוראות, שוחטים. אדער אנדערע קהלה-בעאמטע ארויסצוגעבען פיקטיווע קוויטונגען אדער ערקלערונגען, וועט די אויפזיכטס-מאכט איבערגעבען צו געריכטליכער בעשטראפונג.

די קבלה פון אויבען אנגעגעבענע פעראָרדנונגען מוזען די פערוואלטונגען פון די יודישע רעליגיעזע קהלות בעשטעטיגען פאר די סטאראסטעס מיט דער אונטערשריפט פון דעם פערוואלטונגס-פארזיצער און צוויי מיטגלידער.

דאס מיניסטעריום בעט איבערשיקען די סטאראסטעס א קאפיע פון דער דאזיגער פעראָרדנונג און אויך עמפעהלען די סטאראסטעס, זיי זאלען לעגען א בעזונדערן אכט, דאס די פערוואלטונגען פון, די יודישע רעליגיעזע קהלות זאלען גענוי אפהיטען די פארשריפטען פון דאזיגען צירקולאר.

אין פאל פון בעקומען ענטשפרעכענדע אנקלאגען פון די רבנים, מורה-הוראות, שוחטים אדער אנדערע קהלה-בעאמטע דארפען די סטאראסטעס

זאפארט אינטערווענירען

אין גייסט פון די אויבען אנגעגעבענע אינסטרוקציעס.

אלע שריטען אדער אויספאדערונגען פון דער מאכט, וואס זענען נוגע די דאזיגע ענינים, וועלכע ווערען צוגעשיקט צו די קהלות-פערוואלטונגען מוזען די לעצטע ערלעדיגען שפעטעסטענס אין משך פון 8 טעג נאכ'ן ערהאלטען.

אונטערגעשריבען: דער אנפיהרער פון מיניסטעריום פאר רעליגיעזע ענינים און עפענטליכער בילדונג. (י.ס.א.)

[—] י. מיקולאווסקי-פאמארסקי

מאגיסטראט אין קאמף מיט'ן יקרות

ס'זאלען ג בויט ווערען שטאדטישע בעקערייען.

(ס) אין צוזאמענהאנג מיט'ן קאמף געגען יקרות, וואס די רעגירונג האט בעשלאסען אדורכצופיהרען, פאהרען די אנדערע וואך קיין ווארשע פארשטעהער פון מאגיסטראט און פון לאדזער קאאפעראטיוון כדי אנטייל צו נעהמען אין דער קאנפערענץ אין אינערן-מיניסטעריום.

די רעגירונג האט בדעה צו געבען גרעסערע קרעדיטען מיט'ן ציל צו פערקלענערן די פראדוקטען-פרייזען און עס זאלען אויך געבויט ווערען שטאדטישע מעכאנישע בעקערייען.

די מיסברויכען אין לאדזער פינאנץ-קאמער.

(ס) אין צוזאמענהאנג מיט די מיסברויכען וועלכע זענען בעגאנגען געווארען דורך דעם בעאמטען פון דער לאדזער פינאנץ-קאמער, פירסטענבערג, דערוויסען מיר זיך פאלגענדע פרטים:

אין פינאנץ-קאמער ארבייט שוין פון א פאר יאהר צוריק א געוויסער מאריאן פירסטענבערג. לעצטענס, ווען ער פלעגט פערנאכלעסיגען די ארבייט, איז ער אנגעזאגט געווארען פון זיין פאסטען. דער בעאמטער, וועלכער האט קאנטראלירט די ביכער נאך פירסטענבערג'ן האט פעסטגעשטעלט, אז פירסטענבערג איז בעגאנגען סיסטעמאטיש מיסברויכען, וועלכע בעטרעפען ביז 800 זל. די אויספארשונג איז נאך נישט פערענדיגט.

פערזאמלונג וועגען אמנעסטיע נישט צושטאנדגעקומען.

(—) אויף נעכטען אין אווענד האט דער פערבאנד פון פריידענקער אין לאדז צוזאמענגערופען א בעראטונג פון געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס, פראפעסיאנעלע פעראיינען און פאליטישע פארטייען. אויף דער בעראטונג האט געזאלט געבילדעט ווערען א קאמיטעט, וואס זאל אונטערנעהמען א קאמף פאר אמנעסטיע פון ארעסטירטע פאר פאליטישע פערברעכענס (אויפ'ן נאציאנאלען, פראפעסיאנעלן און רעליגיעזען באדען).

צו דער בעראטונג זענען געקומען אנ'ערך 40 פערטרעטער פון די איינגעלאדענע אינסטיטוציעס. באלד ווי די בעראטונג איז געעפענט געווארען, איז אנגעקומען פאליציי און האט אויפגעפאדערט זיך פונאנדערצוגעהן, ווייל די פערזאמלונג איז נישט לעגאליזירט. די פאליציי האט צוגענומען די ליסטע פון אלע אנוועזענדע און צוזאמענגעשטעלט א פראטאקאל.

„שומרי הדת".

( ) זונטאג איז פארגעקומען די פייערליכע גרונדשטיין-לעגונג פון דעם נייעם בנין פאר דער ת"ת „שומרי הדת" אויף גייער'ס ראיאן.

ביי אנ'עולם פון א פאר הונדערט מאן האבען געהאלטען רעדעס די ה"ה: וואסנער, דאזאר פלאצקער, ה' לאנדא און א תלמיד פון דער ת"ת. אויפ'ן אקט איז צוזאמעלט געווארען א גרעסערע סומע פאר דער ת"ת. די פארטזעצונג פון דער פייערונג וועט פארקומען דעם קומענדיגען זונטאג.

„אזאזעל"

פאטאגראפירט לאדז.

די פארשטעלונגען פון „אזאזעל" האבען כסדר גרויס עיפאלג. יעדער נומער לאזט איבער א זעהר גוטען איינדרוק און ווערט שטורמיש אפלאדירט.

אויסער די ביז-איצטיגע ערשט-קלאסיגע נומערן, איז איצט צוגעקומען צום דריטען פראגראם נאך א שלאגער-נומער, „דער פאטאגראפיסט", א מאנאלאג אנגעפיקעוועט מיט לאדזער אקטואליטעטן און וויצען. דער דאזיגער מאנאלאג ווערט גלענצענד אויסגעפיהרט דורכ'ן בעליבטען וו. גאדיק.

היינט געהט ווייטער דאס דריטע פראגראם.

אקציע צו פערלייכטערן די שטייער'ן.

פרטים וועגען די נייע 10 פראָצענט שטייער-הוספה און וועגען די קאָנטעס אויפ'ן אימזאַץ-שטייער פון יאָהר 1926.

די 10 פראָצענט.

דער סוחרים און פאַבריקאַנטען פעראיין (פיעטריקאָווער 10) האָט פונאַנדער-געשיקט צו זיינע מיטגלידער אַ ציר-קולאַר אין וועלכען ס'ווערט מיטגע-טיילט:

דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום האָט פו-נאַנדערגעשיקט אַ צירקולאַר פון 8 יולי, וואָס פיהרט איין אַ רייה ענדערונגען אין דער ביז-איצטיגער שטייער-בע-שטימונגען:

פון 16 יולי ביז'ן 31 דעצעמבער וועט גענומען ווערען אַנ'אויסערגע-וועהנליכער שטייער פון 10 פראָצ. הוספה צו די דירעקטע און אונדירעקטע שטייערען, שטעמפעל-אָפּצאָהל, ירושה-שטייער און פון מתנות, וואָס זייער געזעצליכער צאָהלונגס-טערמין פאַלט אויס אין זעלבען טערמין. דער דאָזי-גער שטייער וועט נישט גענומען ווע-רען פון פערמעגענס-שטייער, הכנסה-שטייער פון שכירות, פון לאָקאַלען און נישט פערבויטע פלעצער, פון קאָמו-נאַלע צושלאָגען און פון וואַלד דאַנינע.

פון 1 סעפטעמבער ביז'ן 31 דעצעמ-בער וועט דער 10 פראָצ. צושלאַג אויך ווערען צוגערעכענט אונאָפּהענגיג פון דעם צי די פערלעגענע שטייערען זע-נען ענטשטאַנען דורך דער שולד פונ'ם צאָהלער, צי זיי זענען פראָלאָנגירט גע-וואָרען, צי צולעגט אויף ראַטעס. חובות פאַר די אָנגעוויזענע שטייערען וועלען נאָכ'ן 31 דעצעמבער איינקאַסירט ווע-רען צוזאַמען מיט 10 פראָצ. צושלאַג.

צו די 10 פראָצ. צושלאַג וועלען נישט צוגערעכענט ווערען קיין שטראָף פאַר פערשפּעטיגען, און נישט קיין פראָצענטער פאַר פראָלאָנגירען. די עקזעקוציע-קאָסטען וועלען גערעכענט ווערען אויך פאַר'ן אויסערגעוועהנליכען צושלאַג.

פונ'ם 16 יולי זענען די פרייזען פון די וועקסעל-בלאַנקעטען און שטעמפעל-מאַרקען — אַ חוץ די 5 גראָשענדיגע — טייערער געוואָרען מיט 10 פראָצ.

קאָנטעס אויפ'ן אומזאַץ שטייער פאַר'ן יאָהר 1926.

אין צירקולאַר פון סוחרים-פעראיין (פיעטריקאָווער 10) ווערט ווייטער גע-זאָגט: דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום האָט אינ'ם צירקולאַר נומער 168 פעראָרדענט: די צאָהלבערע אינ'ם יאָהר 1926 ערש-טע 3 קאָנטעס אויפ'ן אומזאַץ-שטייער פאַר'ן יאָהר 1926 קענען איינגעצאָהלט ווערען אָהן שום שטראָפען פאַר אויפ-האַלטען און פראָצענטער פאַר אָפּלייגען, אין די פאָלגענדע טערמינען: 1) די קאָנטע פאַר'ן 1. קוואַרטאַל 1926 — ביז'ן 31. יולי ה. י. איינשליסליך; 2) די קאָנטע פאַר'ן 2. קוואַרטאַל — אין 2 ראַטעס, ביז'ן 20. אויגוסט און 20. סעפטעמבער ה. י. איינשליסליך; 3) די קאָנטע פאַר'ן 3. קוואַרטאַל, אין 2 ראַ-טעס, ביז'ן 20. אָקטאָבער און 20. נאָ-וועמבער ה. י. איינשליסליך.

דאָס נישט האַלטען זיך אין די אוי-בען אָנגעוויזענע טערמינען, ציהט מיט זיך צו אַ צוואַנגס-איינמאַהנונג פון די שטייער-סומעס פאַר יעדען קוואַרטאַל, צוזאַמען מיט די שטראָפען און עווענ-טועל מיט די עקזעקוציע-קאָסטען.

צו די דערמאָנטע טערמינען פון צאָהלען, ווערט נישט צוגערעכענט דער 14-טאָגיגער הנחה-טערמין. די קאָנטעס, וואָס ווערען איינגעצאָהלט אין די דערמאָנטע טערמינען ווערט פערעכענט, קודם-כל, אויף דער רעכענונג פון דער 1. קאָנטע, וועלכע דאַרף געצאָהלט ווערען דעם 31. יולי 1926.

די שטראָפען, וואָס זענען אַרויפגע-לעגט פאַר'ן דערהאַלטען דעם מיניס-טעריאַל-צירקולאַר, אָדער עקזעקוציע-קאָסטען, אָדער פראָצענטער פאַר אויפ-האַלטען דאָס צאָהלען, וועלען פערע-כענט ווערען אויפ'ן חשבון פון די קאָנטעס. פון די סומעס, וואָס זענען איינגעצאָהלט געוואָרען אָדער מיט צוואַנג איינגעקאַסירט געוואָרען אויפ'ן חשבון פון די קאָנטעס פון 16. יולי ביז'ן 31. יולי ווערען נישט גענומען קיין 10 פראָצענט צושלאַג.

מעמאָריאַל וועגען די 10 פראָצענט פאַר פראָלאָנגירטע שטייערען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פעראָר-דנונג פון פינאַנץ - מיניסטעריום. אַז פונ'ם 1. סעפטעמבער זאָל צו די פער-לעגענע שטייערען צוגערעכנט ווערען 10 פראָצ. אַפילו אויב די שטייערען זענען פונאַנדערלעגט געוואָרען אויף ראַטעס, האָט דער סוחרים - פעראיין (פיעטריקאָווער 73) אַרויסגעשיקט אַ מע-מאָריאַל צום פינאַנץ-מיניסטעריום.

אינ'ם דאָזיגען מעמאָריאַל ווערט אָנ-געוויזען, אַז דאָס אָנווענדען דעם צו-שלאַג פון 10 פראָצ. צו דער קאַטעגאָריע שטייער-צאָהלער, וועלכע האָבען בּכן קומען פראָלאָנגירט זייערע צאָהלונגען, אָדער צולעגט אויף ראַטעס — איז נישט ריכטיג. דאָס צולעגען דעם שטייער אויף ראַטעס, ווערט געזאָגט אינ'ם מעמאָ-ריאַל, איז שוין אַ בעשטעטיגונג פון דעם, אַז דער מאַטעריעלער צושטאַנד פונ'ם שטייער-צאָהלער איז נישט קיין גוטער. דער פעראיין בעט דעריבער, אַז די הוספה פון 10 פראָצענט זאָל נישט צו-גערעכנט ווערען יענע סוחרים, פאַר וועלכע די שטייער-אַמטען האָבען פראָ-לאָנגירט, אָדער פונאַנדערגעלעגט אויף ראַטעס.

בּיים סוחרים-פעראיין (פעטריקאָווער, 73) האָט אָנגעהויבען צו פונקציאָנירען די געגענזייטיגע פערזיכערונגס קאַסע אויפ'ן פאַל פון טויט.

אימזאַץ-שטייער פון די 3. און 8. קאַטעגאָריע פאַטענט.

לויט אַ פעראָרדנונג פון פינאַנץ מי-ניסטער דאַרף אין 1926 און 1927 יאָהר איינגעפיהרט ווערען, אַ ענדערונג אינ'ם צאָהלען דעם אימזאַץ-שטייער דורך בע-זיצער פון האַנדעלס-פאַטענטען 3. קאַ-טעגאָריע און אינדוסטריע-פאַטענטען פון 8. קאַטעגאָריע. דהיינו: פאַר די דאָזי-גע אינטערנעהמונגען זאָל בעשטימט ווערען אַ „ריטשאַלט". צו דער דאָזי-גער ענדערונג האָבען נישט אַלע קריי-זען פונ'ם סוחרטום די זעלבע שטעל-לונג.

לויט'ן פראָיעקט דאַרפען אַלע גע-שעפטען פון דער דאָזיגער קאַטעגאָריע נישט בעשטייערט ווערען אינדיווידועל, נאָר איינהייטליך, און דאָס רופט אַרויס אָנ'אָפּאָזיציע אין געוויסע קרייזען. אויף אַ קאָנפערענץ, וואָס איז פאָרגעקומען צווישען די פערטרעטער פון דער וואַר-שאַווער סוחרים-צענטראַלע אין פינאַנץ-מיניסטעריום איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די צענטראַלע זאָל אַ דורכפיהרען אַן אַנקעטע צווישען די סוחרים-אָרגאַניזא-ציעס אין די רעזולטאַטען פון דער אַנ-קעטע וועלען בעהאַנדעלט ווערען אויף דער ווייטערדיגער קאָנפערענץ אין פי-נאַנץ - מיניסטעריום. צווישען די היגע סוחרים איז פאַראַן אַ טענדענץ איינ-צופיהרען אַ געוויסע מאָדיפיצירונג אינ'ם געזעץ אין בעשטימען די הויך פונ'ם „ריטשאַלט"-שטייער לויט די בראַנזשעס און שטעט. היינטיגען זונ-טאָג וועלען אין סוחרים פעראיין, פאָ-לודניאָווא 15, וועגען דעם ענין פאָר-קומען אַ רייה סוחרים קאָנפערענצען.

קאָנפערענץ ווידער וואָיעוואָדזטווע

וועגען שטרייק פון די עפענטליכע אַרבייטער.

(פ) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן דויע-רענדען שטרייק פון די אַרבייטער אויף די שאָסייען אַרבייטען, איז נעכטען פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ אין דער וואָיעוואָדזטווע, מיט'ן אָנטייל פון פאָר-שטעהער פון מאַגיסטראַט און אַרבייטער. ס'זענען אַרומגערעדט געוואָרען פראַ-גען פון די עפענטליכע אַרבייטען און וועגען די אַרבייטס-בעדינגונגען.

די פאָרשטעהער פון די אַרבייטער האָבען אַרויסגערוקט זייערע פאָסטולאַ-טען און האָבען געפאָדערט צו רעגולי-רען די לוינען.

צו קיין הסכם איז מען נאָך נישט געקומען.

א „שלאַכט" צווישען א שוויגער און אנ'איידעם.

א מאַן זאָל האָבען געמאַכט זיין פרוי שענדליכע פּראָפּאָזיציעס...

(ב) אויף פּאָלודניאָווא 16 איז אויס-געבראָכען אַ געשלעג אין דער וואוינונג פון פרוי ח.

דאָס געשלעג איז פאָרגעקומען צווי-שען פרוי חנה זיידנער און איהר איי-דעם מאַריץ ראָזענבלום.

ווי פרוי ז. גיט-איבער, האָט זי געשלאָ-גען איהר איידעם דערפאַר, וואָס זיי-ענדיג אַ פוילער און נישט וועלענדיג אַרבייטען, האָט ער געמאַכט איהר טאָכטער - זיין פרוי - שבע אַ שענדלי-כע פּראָפּאָזיציע, דהיינו, אַז זי זאָל געהען „אין גאַס-אַריין" פערדינען...

ר. האָט אָבער דער שוויגער אויך נישט געשוויגען בעת'ן געשלעג און — די שכנים האָבען געמוזט אַרויסרופען פּאָגאָטאָוויע צו די פערוואונדעטע.

פרוי מיט'ן קינד

אונטער די רעדער פון אנ'אויטא.

(–) אויף נאָוואָמיעיסקאַ גאַס נעבען נומער 27 איז דער אויטאָ נ. Ł.D. 55 אַרויפגעפאָהרען אויף דער פרוי פריי-דעל מלאַווער, וועלכע איז געגאַנגען מיט איהר 6-יעהריגען מיידעלע סאַלאַ.

די פרוי האָט דערזעהענדיג דעם אָנפאָהרענדיגען אויטאָ, פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין און אַרונטער די רעדער פון אויטאָ.

דער אַרויסגערופענער פּאָגאָטאָוויע-דאָקטאָר האָט פעסטגעשטעלט, אַז ביי דער פרוי מלאַווער איז צוקלאַפּט דער ברוסט-קאַסטען און ביים מיידעלע — צובראָכען דער לינקער פיס.

געגען דעם שאָפער מיכאַל קאַזש-מינסקי איז צונויפגעשטעלט געוואָרען אַ פּראָטאָקאָל.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנא 43, טעל. 41-32.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מע-נער-שוועכע קראַנקהייטען. 1839
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל).
נעמט אָן פון 9—11 און פון 5—8 אָוונט.

ספּאָרט.

לייכט-אַטלעטישע מייסטער-שאַפטען אין לאָדז.

שבת און זונטאָג וועלען פאָרקומען אויפ'ן פלאַץ פון ל. ק. ס. די לאָדזער לייכט-אַטלעטישע מייסטערשאַפטען אויפ'ן יאָהר 1926. אין פּראָגראַם זענען: 100 מעטער לויפען, 400 מעטער לויפען, 1500 מעטער לויפען און 5000 מעטער לויפען. שפּרונגען: הויכשפּרונג מיט אַנלויף און ווייטשפּרונג מיט אַנלויף, קוגעלשטויסען, דיסקוס — און שפּעער-וואַרפען, ווי אויך שטאַפעטען און שוועדישע שטאַפעטען.

אין די מייסטערשאַפטען בעטייליגען זיך די פעראיינען פון לאָדז: ל. ק. ס., חשמונאי, איניאָן, וו. ק. ס. און סאָקול ווייטער פון פּיעטרקאָוו, קאַליש און קאָנסטאַנטין.

פון לאָדז נעמען-אָנטייל (צווישען אַנ-דערע) אויך דער יודישער פעראיין „חשמונאי", וועלכער האָט אַ טעטיגע לייכטאַטלעטישע סעקציע. „חשמונאי" איז דער איינציגער לאָדזער יודישער טורן-פעראיין וועמעס סעקציע איז פער-איינ'גט אין פּ. ז. ל. א. (פּאָלסקי זוויאָזעק לעקקאַטלעטיטשני).

מ.-עס.

הכח - וו. ק. ס.

שבת וועט פאָרקומען אויפ'ן פלאַץ פון וו.ק.ס. דער מעטש פון די אויבע-דערמאָנטע מאַנשאַפטען.

לאָדז - אויבערשלעזיען.

דער קאַפּיטאַן פון לאָדזער פוסבאָל-פאַרבאַנד ה' שטענצעל, האָט צונויפ-געשטעלט די לאָדזער פוסבאָל-מאַנשאַפט, וואָס וועט זונטאָג דעם 1. אויגוסט שפּילען אין קאַטאָוויץ.

די מאַנשאַפט בעשטעהט פון: פישער (ל. ק. ס.), קראַשיאַק (וו. ק. ס.), מילדע (ל. ט. ס. ג.), קאַהאַן, וויעלישעק, הירש (אַלע טוריסטען), דורקאַ (ל.ק.ס.), קוביק א., קוביק סט., קילאַוויאַק (טוריסטען), צכעצקי (ל. ק. ס.). רעזערוו: ליפּסקי (הכח), יאַשינסקי, גאַלעצקי, יאַנציק (אַלע ל.ק.ס.), סאַוויאַק (וו.ק.ס)

די מאַנשאַפט איז אויסגעשטעלט זעהר גוט, דאָך איז אַ שאָד, פאַר וואָס דער גוטער יודישער שפּילער סעגאַל פער-נעמט נישט קיין אָרט אין דער לאָדזער מאַנשאַפט. און אויף זיין אָרט איז פער-האַן דער רעכטער פערטיידיגער פון טוריסטען קוביק אַל.

שמשון - חשמונאי.

דער מעטש פון די מאַנשאַפטען וועט פאָרקומען זונטאָג אויפ'ן פלאַץ אין פּאָ-ניאַטאָווסקי'ס גאָרטען.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אַנטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

1784. אַ לעז., פּעטריקאָווער 17. ק. אַ.
1785. אַ שט. לעזער פון גרינעס-מ.
1786. אַ לעזער פון סטריקאָוו.

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פּערזענליך פערשטענדיגען מיט אונ-זער יוריסט אין רעדאַקציע, טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג מיטברענגענדיג די צייטונג.

1787 אַ לעזער פון זגערזשער גאַס.

אויב דער אויספאָרשונגס-ריכטער האָט פערבאָטען אייער זוהן צו פערלאָזען לאָדז און זיין געזונט-צושטאַנד צווינגט איהם איצט צו פאָהרען אויף קוראַציע אין טשעכאָטשינעק, דאַרף ער זיך ווענ-דען מיט אַ מאָטיווירטע בקשה צום זעל-בען אויספאָרשונגס-ריכטער וועגען אַנ'-ערלויבעניש. צו דער בקשה דאַרף בּיי-געלעגט ווערען אַ בעשטעטיגונג פון דאָק-טאָר, וועלכער קורירט איהם.

— — —

1788. א. בירנהיים.

אויב דאָס געריכט געפינט זיך ווייטער ווי 15 קילאָמעטער ווייט פון עדות, קאָן מען איהם נישט בעשטראָפען פאַר נישט קומען אין געריכט. דאָס לאָדזער פרידענס-געריכט וועט וואַרשיינליך זיך פערשטענדיגען מיט'ן בזשעזשינער פרי-דענס-געריכט, אַז מ'זאָל אייך אויסהער-רען אויפ'ן אָרט.

1789. אַ לעזער פון נאַרוטאָוויטש-גאַס.

בעפרייט פון מיליטער-דינסט אין דער פוילישער אַרמעע זענען נור בירגער פון אויסלענדישע מלוכות, דאַנעגען די פּערזאָנען אין מיליטער-עלטער, וועלכע קאָנען נישט בעווייזען, אַז זיי זענען בירגער פון וועלכע ס'איז אויסלענדישע מלוכה הגם זיי זענען אויך נישט קיין פוילישע בירגער אויב זיי וואוינען נאָר אין פוילען, זענען זיי שוין מחויב צו דינען אין פוילישען מיליטער און בכלל אויסצופיהרען אַלע פעראָרדנונגען פון דער פוילישער מיליטערישער מאַכט. געוויס, אויב איהר וועט געלונגען דורך דער צייט צו בעקומען די רומענישע בירגערשאַפט און איהר וועט קענען וועגען דעם צושטעלען אַ געהעריגען דאָקומענט, וועט מען אייך בעפרייען פון דינסט, אפילו ווען איהר וועט שוין זיין אַריינגעצויגען אין די מיליטערישע רייהען.

זאַל פילהאַרמאָניע
ערשטער יור. וואַרשאַווער מיניאַטור-טעאַטער
אזאזעל
אונטער דער קינסטלערישער לייטונג פון דוד הערמאַן.
היינט, דאָנערשטאָג 9 אָוונט —
דער 7-טער טאָג פון דער פּרעמיערע פונ'ם גרויסן 3-טען פּראָגראַם!!
בילעטען צום פרייז: פון 75 גראָשען ביז 5 זלאָטעס.
מאָרגן, פרייטאָג, 9 אָוונט און שבת, 4 נאָכמיט. צו בּיליגע פרייזן פון 50 גר. ביז 3 זל. די שלאַגערס פון 1-טן און 2-טן פּראָגראַם!
רעזשיסער — דוד הערמאַן. מוז. ק. לייטער — ה. קאָן. דעק. לייטונג — וו. ווײַנטרויב. קאָנפערענסיע — ו. גאָדיק. געש.-פיהרער — י. דאַנציגער.
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע.

אינטערעסאַנטע געשיכטעס וועגן יודישע שני למלך.

וואָס מען דערצעהלט אין ענגלאַנד וועגן לאָרד רעדינג, וועלכער איז געווען 5 יאָהר דער ענגלישער וויצע-קעניג אין אינדיע.

דאָ נישט לאַנג איז צוריקגעקומען דער פּערטרעטער פון דעם ענגלישען קעניג אין אינדיע, לאָרד רעדינג, און צו דער דאָזיגער געלעגענהייט האָט מען פיל געשריבען וועגען זיין לעבען, טעטיגקייט, דערצעהלט פערשידענע אַנעקדאָטען פון זיין לעבען און אויפפיהרונג, און אַזוי ווי לאָרד רעדינג איז אונז אויך אינטערעסאַנט צו הערען וואָס מען האָט צו זאָגען וועגען איהם.

לאָרד רעדינג איז אַמאָל געווען אַנ'אָרימער יודישער יונגעל און ער האָט דורכגעמאַכט זעהר פיל, איידער ער האָט דערגרייכט צו דער שטופע, אויף וועלכער ער געפינט זיך איצט. און אָט דאָ נישט לאַנג האָט דער לאָרד איינגעלאַדען צו זיך אַ גוטען פריינד, אַ גרויסען אַריסטאָקראַט צו מיטאָג. נאָכ'ן עסען איז מען אַריין אין אַ צווייטען צימער, כדי צו פערדויכערען און זיך אָפּרוהען. פּלוצים האָט דער לאָרד אַ פרעג געטון זיין גאַסט:

— וואָס רופט איהר אָן דאָס גרעסטע גליק אין לעבען? וואָס איז דאָס אַזוינס וואָס איהר וואָלט זיך געווינשען האָבען אין דעם מאָמענט?

דער גאַסט האָט נישט געוואוסט, וואָס צו ענטפערען. די פראַגע איז איהם אויסגעקומען מאָדנע און ער האָט אָנגעפאַנגען בעטען ביים לאָרד, אַז ער זאָל איהם זאָגען, וואָס ער וואָלט זיך געוואונשען צו האָבען אין דער וויילע.

— מיין גרעסטער פערלאַנג איז, צו ליגען אויף אַ ווייכער בעטעל, אין אַ קליינעם צימער אויף אַ שיף, אין דער צייט פון אַ גרויסען שטורם, איך זאָל הערען ווי דער ווינט קעהרט וועלטען, רוישט און ברומט, ווי די שטריק רייסען און קנאַקען. ווי עס וואַרפט און עס שליידערט הין און צוריק, איך זאָל הערען די קאָמאַנדע פון דעם קאַפּיטאַן און ווי אַלע מאַטראָזען לויפען אַרום ווי פערסמ'טע, אָבער איך אַליינער דאַרף נישט געהן אויפ'ן דעק, איך מעג רוהען און נישט פאָלגען די בעפעהלען! אָה, דאָס איז דער גרעסטער גליק, וואָס איך קאָן זיך ווינשען.

עס איז באַקאַנט, אַז אין די יונגע יאָהרען איז דער איצטיגער לאָרד רעדינג אַנגעקומען אויף אַ שיף, כדי צו אַרבייטען און פערדינען דעם ביסען ברויט, און ווי עס האָט זיך געפיהרט אין יענע יאָהרען, האָט מען דעם יונגען געצוואונגען צו די שווערסטע אַרבייט.

צו זיין דער וויצע-קעניג פון אינדיע איז פיל מעהר ווי צו זיין קעניג אין ענגלאַנד. דאָרט ווערען די מענשען איינגעטיילט מעהר ווי אַנדערשוואו אין איידעלע און פּראָסטע: אין אַריסטאָקראַטען און המון. אין אינדיע איז דער טיטול געעהרט אָהן אַ ברעג; מען גיט אָפּ דעם גרעסטען כבוד דעם מענשען, וואָס טראָגט אַ גרויסען טיטול. דאָרט פאַלט מען אויף די קניע, ווען מען דערזעהט פאַר זיך אַנ'אויסדערוועהלטען.

עס האָט געטראָפען אַ מאָל, אַז מען האָט אין דעם פאַלאַץ פון דעם וויצע קעניג אין אינדיע איינגעלאַדען געסט, צווישען וועלכע עס האָט זיך אויך געפונען אַ יונגער אָפיציר, וואָס איז ניט לאַנג צוריק געקומען פון ענגלאַנד און ער האָט ניט געוואוסט, ווי מען דאַרף ריידען, ווי מען דאַרף זיך האַלטען אין דער אַנוועזענהייט פון דעם וויצע-קעניג, כאָטש מען האָט איהם געוואָרענט, אַז ער זאָל קיינמאָל ניט אויסלאָזען אין זיין געשפּרעך מיט לאָרד רעדינג, אָדער מיט זיין פרוי, יור עקסעלענסי (אייער עקסעלענץ).

און אָט שטעהט דער יונגער אָפיציר מיט אַ שעהנער מיידעל און ערקלערט איהר וועגען די נייעסטע טענץ, וואָס הערשען אין ענגלאַנד. ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, איז דער יונגערמאַן געווען אַ מומחה אין „פאָקס טראָט", און אין גרויס היץ האָט ער פאַר דער יונגער דאַמע אַ געדעקלאַמירט „איך וועל געדענקען דיינע קושען אויך דאַן, ווען דו וועסט האָבען מיין נאָמען פערגעסען".

ליידי רעדינג האָט דערהערט די לעצטע ווערטער און זי האָט זיך געווענדעט צום יונגענמאַן, ער זאָל עס פאַר איהר איבערזאָגען. אַלע האָבען אָנגעשטעלט די אויגען אויפ'ן אָפיציר און געוואַרט, וואָס דאָ וועט זיין, אָבער דער יונגערמאַן איז צומישט געוואָרען און ער האָט זיך פערלאָרען.

— אויב איהר האָט ניט דאַגעגען, וואָלט איך אייך געבעטען, איהר זאָלט פאַר מיר איבערזאָגען די ווערטער, וואָס איהר האָט דאָ איצט געזאָגט צו דער יונגער דאַמע, — האָט ליידי רעדינג ווידער געבעטען, און דער יונגערמאַן האָט זיך אָנגענומען מיט מוט און אַ זאָג געטון:

— דו וועסט געדענקען מיינע קושען אַ, עקסעלענסי, אויך דאַן, ווען איך וועל האָבען פערגעסען דיין נאָמען.

עס איז געוואָרען שטיל. מען האָט אַראָפּגעלאָזט די אויגען. קיינער האָט זיך נישט געפונען, וואָס זאָל קענען פערריכטען דעם איינדרוק, וואָס דער טעות האָט געמאַכט. דער יונגער אָפיציר איז געבליבען ווי פאַראַליזירט. אַזאַ בעליידיגונג פאַר דער גרעסטער דאַמע אין לאַנד, און ער — אַנ'אָפיציר. אָבער דאָ האָט לאָרד רעדינג אויסגעשאַפען אַ הויכען געלעכטער און נאָך איהם ליידי רעדינג, דאַן אַלע פערזאַמעלטע. איין מענש האָט נאָר נישט געלאַכט, און דאָס איז געווען דער יונגער אָפיציר.

און אָט וועט דערצעהלט וועגען אַנ'אַמעריקאַנער דאַמע, וואָס האָט בעזוכט אינדיע. זי האָט מיטגענומען עטליכע רעקאָמענדאַציאָנס-בריף צום וויצע קעניג. און ווען עס האָט זיך געמאַכט אַז מען האָט איינגעלאַדען עטליכע געסט אין פאַלאַץ, האָט מען נישט פערגעסען אויך אָן דעם גאַסט פון אַמעריקאַ.

ווען אַלע זענען שוין געווען פערזאַמעלט, איז צוגעקומען אַנ'אָפיציר צו דער אַמעריקאַנערין און האָט איהר געזאָגט, אַז דער וויצע-קעניג וויל איהר זעהען, און אַז זי זאָל זיין אַזוי גוט געהן נאָך איהם, דעם אָפיציר. ער וועט איהר ברענגען צום פּלאַץ, וואו דער וויצע-קעניג געפינט זיך. אָבער די דאַמע איז געוואָרען אַנ'אָנגעצונדענע.

— ביי אונז פיהרט זיך, אַז ווען אַ קאַוואַליר וויל זעהען אַ דאַמע, קומט ער צו איהר, און נישט די דאַמע צו איהם, — האָט זי מיט שטאָלץ געזאָגט.

— יעס, ליידי, דאָס איז ריכטיג, אויך ביי אונז טוט מען אַזוי, אָבער דער וויצע-קעניג האָט אַנדערע פּריוויליגיעס, — האָט דער אָפיציר געשטאַמעלט.

— איך וועל זיך זעצען אויף יענעם שטוהל, און אויב ער וויל מיר זעהן, זאָל ער צוקומען. איך וועל מיט איהם דאַן ריידען — האָט די דאַמע פעסט געזאָגט.

און דער לאָרד האָט נישט געזעהען די אַמעריקאַנערין, ווייל ווען ער געהט צו איהר ריידען, וואָלט עס בעדייט אַנ'ערנידריגונג פאַר דער קעניגליכער ווירדע, מיט וועלכע ער איז אָנגעטרויט געוואָרען.

י. א-סאַן.

ליבע ווייסט נישט פון קיין עלטער.

טראַגישער סוף פון אַ זקן, וואָס האָט זיך פערליבט אין אַ יונגער קריסטין.

אַ געוואַלדיגע סענסאַציע האָט אַרויסגערופען אין קישינעוו די ליבעס-געשיכטע פונ'ם 69-יאָהריגען אברהם בערגער, וועלכער איז פּלוצלונג געשטאָרבען פון הארץ-שלאַג.

בערגער איז געווען גוט בעקאַנט אַלס אָרענטליכער מאַן. ער האָט געשפּילט די ראָליע פון אַ אָרטאָדאָקסישען יוד, איז געווען, ווי מען זאָגט: פיין און גיט, צו גאָט און צו לייט. אָבער מיט אַ זיבען אַדער אַכט יאָהר צוריק האָט מען אָנגעהויבען צו בעמערקען ביי איהם אין הויז, אַז ער געהט אַרום אַ צומישטער, אַ דערשלאָגענער: און אויף אַלע פראַגען פון זיין פאַמיליע, האָט ער די ערשטע צייט געענטפערט, אַז דאָס האַרץ טוט איהם וועה, און דערנאָך פלעגט ער שוין גאָרנישט ענטפערען. פון צייט צו צייט איז ער פערשוואונדען געוואָרען פון דער היים אויף עטליכע טעג, און קיינער האָט נישט געוואוסט, וואוהין ער געהט, וואו ער נעכטיגט און עסט, ביסלעכווייז האָט מען זיך ביי איהם אין הויז שוין צוגעוואוינט צו זיין אויפפיהרונג, מיינענדיג, אַז ס'איז ביי איהם אַזאַ חולאת, אַ מין נערווען-קראַנקהייט. אָבער ווי ערשטוינט זענען געוואָרען זיינע אייגענע, ווען אין אַ פריהמאָרגען האָבען זיי זיך דערוואוסט, אַז דער אַלטער ר' אברהם פיהרט אַ שטילע ליבע מיט זייער פריהערדיגער דינסט, אַלעקסאַנדראַ ראַליאַן, אַ יונגע און שעהנע שיקסע. ווען מען איז צום ערשטען מאָל געקומען און דערצעהלט וועגען דעם בערגער'ס פאַמיליע, האָבען זיי געוואָלט פערשטיינען דעם „רכילות-טרייבער".

— ווי שעהמט מען זיך נישט, האָבען זיי אויסגעדריקט זייער צאָרן, אַזאַ בלבול אויסצוטראַכטען אויף אַנ'אַלטען, פרומען און אָרענטליכען יודען?

מיט דער צייט אָבער האָט בערגער'ס פאַמיליע געמוזט „גלויבען און שווייגען". אַלעקסאַנדראַ ראַליאַן פלעגט קומען צו בערגער'ן אַ היים און מאָנען געלד ביי איהם.

דער פאַמיליע האָט דער אַלטער ערקלערט, אַז ראַליאַן אַרבייט ביי איהם אויפ'ן סקלאַד און דעריבער קומט זי מאָהנען געלד ביי איהם.

צוריק מיט עטליכע טעג איז בערגער אַ היימגעקומען שטאַרק פרעהליך און אויפגעלעגט. קיינער פון די בני-בית האָט ביי איהם נישט געפרעגט, וואָס ער איז עפּעס היינט בעזונדער פרעהליך, ווייל זיי האָבען זיך שוין אַנגעשטויסען, אַז מסתמא האָט זי איהם אָנגע'שכור'ט. ביינאַכט האָט מען פון זיין שלאָפצימער דערהערט אַ געשריי: מיר איז שלעכט, וואו איז מיין געלד! און ווען די הויזלייט זענען אַריינגעלאָפען צו איהם אין צימער, איז ער שוין געווען טויט.

גאַנץ פריה איז אַלעקסאַנדראַ ראַליאַן געקומען צו לויפען און דערוויסענדיג זיך, אַז ער איז טויט, האָט זי אויפגעהויבען אַ גוואַלד און געשריען, אַז די „זשידאָווקע" האָט פער'סמ'ט „איהר אַבראַם"...

דער 70-יעהריגער זקן, אברהם בערגער, האָט 8 יאָהר דורכאַנאַנדער געלעבט מיט זיין געליבטער ראַליאַן. אום איהר צו געפעהלען, פלעגט ער פאַרבען זיינע גראָהע האָר, שמירען דאָס געזיכט מיט ספּעציעלע זאַלבען.

די לעצטע צייט האָט ער אַביסעל איבערגעכאַפּט די מאָס און צופיל „יוגענד-געטראַנקען" געברויכט... זיין אַלט האַרץ האָט נישט געקאָנט איבערטראָגען אַזוי פיל „יוגענד" און האָט געפלאַצט...

אין דעם אָווענד פון זיין טויט, האָט ער פערבראַכט ביי זיין געליבטער, וואו ער האָט „איבערגעלאָזט" 18 טויזענד לעי און אויך וועקסלען. צי ער האָט זיי איבערגעלאָזט, אָדער ראַליאַן האָט זיי ביי איהם פערנומען, וועט די אויספאָרשונג קלאָהר מאַכען. דערווייל קומט פאַר אַ מחלוקה צווישען זיין געזעצליכע פרוי און זיין קריסטליכער געליבטער. יעדע איינע פון זיי טענה'ט, אַז די צווייטע האָט איהם פערגיפטעט. די פרוי זאָגט, אַז ראַליאַן האָט איהם בכיון אָנגעטרונקען מיט אַזעלכע געטראַנקען, פון וועלכע זיין האַרץ האָט געפּלאַצט, כדי דאָס געלד ביי איהם צוצונעהמען. און די קריסטליכע ווידער טענה'ט, אַז זיין יודישע פרוי האָט איהם פער'סמ'ט כדי פון איהם נקמה צו נעהמען פאַר זיין פערראַט.

ביידע פרויען זענען אַרעסטירט, אָבער וועדליג עס איז צו זעהן פון די עדות, שיינט די יודישע פרוי גערעכט צו זיין.

אַלענפאַלס, קלינגט די שטאָט מיט דעם מאָדנעם ליבע-ראָמאַן צווישען אַ יודישען זקן און אַ יונגער שיקסע.

אין וואַלד פון לײדענשאַפטען.

(ראָמאַן).

(306

— מאַריאַ טערעזאַ און נצחון! — האָבען התלהבות'דיג אויסגעשריגען די אָפיצירען — הוראַ! הוראַ! הוראַ!

אַדעלינאַ באַרבעריני איז צוגעלאָפען צו די פענסטער און ברייט אויפגעפּראַלט זיי.

איבער דער גאַס האָבען זיך אַדורכגעטראָגען די ענטוזיאַסטישע אויסרופען:

— מאַריאַ טערעזאַ! דער נצחון!

דער המון, וואָס האָט זיך פערזאַמעלט אונטער די פענסטער האָט דערהערט די אויסגעשרייען פון די אָפיצירען, און איבער גאַנץ פּראָג האָבען אָפּגעהילכט די טריומפירענדע אויסרופען!

אין אַ ווײלע אַרום האָט שוין די גאַנצע גאַס פאַר אַדעלינאַ באַרבעריני'ס פאַלאַץ געשוויבעלט און געווימעלט פון מענשען.

אַלע בליקען זענען געווענדעט געוואָרען צום פענסטער, אין וועלכען עס איז געשטאַנען די שוואַרץ-לאָקיגע וואונדערליך-שיינע פרוי מיט די ראָזאַ בעקלעך און גלאַנצענדע אויגען.

מיט איין האַנד האָט זי זיך אַנגעלעהנט אין דער פלייצע פון דעם גראַף באַטיאַני, וועלכער איז געשטאַנען לעם איהר, און אין דער צווייטער הויך-אויפגעהויבענער האַנד האָט זי געהאַלטען אַ באָקאַל שאַמפּאַניער-ווײן. הינטער איהר פלייצע האָבען זיך געזעהן די בונטע מונדירען פון די גענעראַלער און אָפיצירען.

— דעם דאָזיגען באָקאַל - האָט אויסגערופען אַדעלינאַ, ווענדענדיג זיך צום המון - דעם דאָזיגען באָקאַל טרינק איך פאַר אייך, דרייסטע פּראַגער בירגער! האָט נישט קיין פאַראיבעל אויף מיר, וואָס איך האָב אַרויסגעגעבען אַ פייערלישען מאָהלצייט, בעת איהר אַלע הונגערט! איך האָב עס געמאַכט צוליב דער פרעהליכער ידיעה, וואָס איך האָב בעקומען! הערט, בירגער! דער פעלדמאַרשאַל דאַון, וועלכער איז קאָמאַנדירט געוואָרען אונז צו-הילף צו קומען דורך אונזער ליבער גרויסער הערשערין, געפינט זיך אויף אַ שטח צעהן מייל פון דאַנען! אין פינף טאָג אַרום וועט ער צובּרעכען די קראַפט פון די פּרייסישע באַרבאַרען, און אַוועקטרייבען פון די גרעניצען פון אונזער טייער פאָטערלאַנד! טויזענדער און טויזענדער פּרייסען וועלען פּערלעגען מיט די קעפּ אויף אונזערע פעלדער!

— זאָל לעבען מאַריאַ-טערעזאַ! — האָט דער המון אַרויסגעשטורעמט, וואַרפענדיג אין דער לופטען מיט די היטלען — זאָל לעבען דער פעלדמאַרשאַל דאַון! זאָל לעבען אַדעלינאַ באַרבעריני די פערטיידיגערין פון פּראָג!

— נישט מיר בעדאַרפט איהר אָפּגעבען כבוד, מיינע פריינד! — האָט אַדעלינאַ אויסגערופען — נאָר עהרען דאַרפט איהר דעם מאַן, וואָס שטעהט לעם מיר, דעם גראַף סאַנדאָר באַטיאַני! ער ער שיצט אייך בעת דער בעלאַגערונג; ער היט הייליג אָפּ די שבועה צו פערטיידיגען די פעסטונג ביז דעם לעצטען אָטעם-צוג! ער איז ווערט בעציהרט צו ווערען פון לאָרבער-קרענץ!

אַדעלינע באַרבעריני האָט אַראָפּגעריסען פון איהר קאָרסאַזש צוויי פרעכטיגע רויזען, און אונטער די בעגייסטערטע אויסגעשרייען פון המון, צוגעשטאָכען זיי צום גראַף'ס מונדירען.

באַטיאַני אָבער איז געשטאַנען אַנ'אונבעוועגליכער, אַ שווייגענדיגער, אַ בלאַסער ווי דער טויט.

דאָס יובעל'ן פון דעם המון, וואָס האָט אויסגעשריגען זיין נאָמען, האָט זיך איהם איצט אויסגעוויזען, ווי אַ חוזק-מאַכעריי.

דער המון האָט אָפּגעגעבען כבוד איהם דעם, פערראַטער דעם מורד, וואָס האָט פערקויפט די פעסטונג צום שונא פאַר אַ מיליאָן טאָלער, איהם, וואָס האָט אַרויסגעגעבען אַ שריפטליכען בעווייז פון זיין פערראַט! ווען דעם דאָזיגען המון וואָלט נאָר אויף אַ מינוט איינגעפאַלען, וואָס אַ באַטיאַני קלייבט זיך אָפּצוטון, וואָלט זיין בעגייסטערונג פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ אויפגערייצט חיה'ש רעווען! דער המון וואָלט דאַן תיכף בעפאַלען דעם שלאָס, און צעריסען אויף שטיקלעך דעם פערראַטער!

צוועלף ביינאַכט האָט באַטיאַני געוואָלט עפּענען דאָס זייטיגע קליינע טויערל פון דער פעסטונג פאַר דעם שונא! דערויף האָט ער אונטערגעשריבען אַ דאָקומענט, און ווען ער וואָלט אַפילו זיך אָפּגעזאָגט פון זיין בעשלוס און פון מיליאָן טאָלער, וואָלט ער שוין איצט די זאַך נישט געקאָנט פעריכטען, מחמת דער דאָזיגער פערראַטערישער דאָקומענט וואָלט סיי-ווי בעקאַנט געוואָרען אין דער עפענטליכקייט.

דאָס האָט בעדייט זיין אומקום, זיין חרפה און טויט.

— בין איך שוין יאָ אַוועק אַזוי ווייט — האָט ער ביי זיך אַ טראַכט געטון — מוז איך שוין ווייטער געהן! היינט ביינאַכט וועל איך אויספיהרען, וואָס איך האָב זיך פערפליכטעט. איך וועל עפענען פאַר די פּרייסען די טויערען, און איך וועל עוקר זיין! דעם מיליאָן וועל איך שוין זיכער בעקומען — אין טאַש ביי מיר ליגט אַנ'אָנווייזונג, וואָס אַ פּרייסישער פערשטעלטער שליח האָט מיר היינט אַהערגעבראַכט!

די לאָנדאָנער באַנק איז מחויב אויסצוצאָהלען דעם מיליאָן פּרייסישע טאָלער דעם אָנגעבער פון דער אָנווייזונג, נישט פאָדערענדיג קיין פערזענליכע דאָקומענטען.

באַטיאַני האָט ניט געוואוסט ווי-אַזוי דער פּרייסישער שליח האָט זיך אַריינגעקריגען אין שטאָט אַריין. יענער האָט איהם גאָרנישט געזאָגט וועגען דעם, און זיך בכלל בעגרעניצט מיט'ן איבערגעבען איהם די אָנווייזונג און מיט'ן בעקומען אַ שריפטליכע קבלה, וואָס באַטיאַני האָט איהם אויפגעשריבען מיט ציטערדיגע הענד. בעקומענדיג די קבלה האָט דער פּרייס מוסיף געווען:

— היינט ביינאַכט, ווען דער קלויסטער-גלאָק וועט קלינגען צוועלף, מוזט איהר אונז עפענען דאָס טויער! צווינגט אונז נישט וואַרטען, הער גראַף! אויב איהר וועט נישט האַלטען אייער וואָרט וועלען מאָרגען ווערען אויף אַלע גאַסען פון פּראָג אויסגעקלעפּט קאָפּיעס פון אייער התחייבות, וואָס איהר האָט אייגענהענדיג אָנגעשריבען, און דער אָריגינאַל וועט אַריבער-געשיקט ווערען קיין ווין!

דערנאָך איז דער פּרייסישער שליח פערשוואונדען.

דער גראַף באַטיאַני האָט גאָרנישט חושד געווען, אַז דאָס איז געווען זיגריסט לויכטערס טרייער חבר. זיגריסט האָט אויסגעצייכענט אָפּגעשפּילט זיין ראָל'ע, און אַריינגערוקט דעם גראַף אַ פאַלשע אָנווייזונג, לויט וועלכער די ענגלישע באַנק וואָלט קיינמאָל און קיינעם נישט אַ גראָשען אויסגעצאָהלט.

לויכטער האָט אָפּגעכאַפּט אַ שפּיצעל דעם גראַף באַטיאַני, נאָר דער לעצטער האָט עס אַפילו נישט חושד געווען.

(פאָרטזעצונג קומט)

װאס טײַער איז ביליג און גוט!

װער עס װיל האבען א גוטען פליגענפענגער, זאָל זוכען נאר דעם פליגענפענגער „Mesrap“. דער פליגענפענגער „Mesrap“ טרוקענט נישט אויס!

דער פליגענפענגער „Mesrap“ גיט צו א בלומען-געשמאק!

דער פליגענפענגער „Mesrap“ איז אויסגעארבייט פון ריינעם האָניג, און ציהט צו זיך צו אלע פליגען און בזהגען פון צימער.

פון פליגענפאנגער „Mesrap“ פאַלען די פליגען נישט אײַנסטער!

פאדערט נור די פליגענפענגער פון דער ערשטער מעכאנישער פאבריק אין פוילען „MESRAP“

איבעראל צו בעקומען!

857

די געזעלש. „ארט“

מאַכט בעקאַנט, אַז עס װערען אָנגענומען קאַנדידאַטקעס אויף די קורסען:

1) נייען און צושניידען װעש,
2) מאַשין-און האנד-שטיקעריי,
3) היטען-פוצעריי,
4) מאַניקור.

איינשרייבונגען װערען אָנגענומען יעדען טאָג פון 11 ביז 1 מיטאָג פלאץ קאשטשעלני 4. 807

עס װערט געזוכט — א —

צימער

אָהן מעבעל, מיט א בעזונדערן אײַנגאַנג בײַ אַן'אַנשטענדיגע פאַמיליע פון 1. אויגוסט אָן. — אָפּצוגעבען אין אַדמ. אונטער ליטערע Z. W. 821

רעמשניצע

פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען בזשעזשינער 11, טעל. 63-37

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָבענד

ד"ר װאלינסקי	נאָז,האלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראנקהייטען	10.30—9 5 30—4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	12—10 6—5
ד"ר לובימאש	הויט-און געשלעכט קר.	1—11
ד"ר שמירגעלד	נערװען און גייסטיגע קר.	2—12
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2-12.30
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	3-1
ד"ר בערגסאי	פרויען- און געבורטס הילף	4—3

פּסיכא-טעראַפּיע, שפּר ך-שטערונגען װי שטאַמלען א. ז. װ. פּאָקען-שטעלע, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אײַנשפּריצונגען, מאַסאַושען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — װיזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום װערען אָנגענומען אַלע ארט אַנאַליזען װי אוּרין, פלעגמא און בלוט. 2120

בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געװאָרען א דענטיסטישער קאַבינעט

עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-ארצט	9 2 נ.מ.
ד"ר לאזשינסקא סטאראזאלסקא	צאָהן-ארצט	7.30—3

קינסטליכע ציהן, קאראָנען, מאָסטען א. ז. װ.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

װיזיט 3 זלאָטעס.

Dr. Adam GROSGLIK

27 Aleje Kościuszki 27

הויט און װענעריש קראַנקהייטען, רענטגען און ליכט - היילאַנשטאַלט

נעהמט אָן פון 4 ביז 7 אָוונט.

28 נאר 28 נאר 28

פערקויפט נישט אייער

מעבעל,

דיוואַנעס, פעלצען, אנציגער, ניי-מאַשינען אז"וו. בעסער איהר אינטערעסירט אייך נישט בײַ דער לאַנג-עקזיסטירענדער פירמע

ח. לאָזניס, בענעדיקטא 28

נאָר איך צאָהל די העכסטע פרייזען!

בעמ.: ביי מיר אויף לאַגער שטענדיג פערשיידענע געניצטע מעבעל און נײַע צושטאַנד, פרייזען צוגענגליכער, װי איבעראַל!

28 נאר 28 נאר 28

קאנדידאט יורים

פון דער װילנער אוניװערזיטעט, דייטש - פוילישער קאָרעספּאָנדענט, פערפעקטער בוכהאַלטער. זוכט בעשעפטיגונג. װעט אָננעהמען יעדע שטעלונג פאַר בעשיידענעם געהאַלט. — אָפּערטען אין אַדמ. פון „נייעם פאָלקסבלאַט“ פאַר „M L.“ 854

רעמשניצע

פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט זגיערסקא 17, טעל. 33-16.

ד"ר ראקאװסקי	נאָז, האלז, אויערן קר.	3-2 11-10 $7^1/_2-6^1/_2$
ד"ר רוזשאנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11—10 2—1
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראַנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראזענצװייג	קינדער-קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פאפיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	6-5 $1-11^1/_2$
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראַנקהייטען	2-1.1 4-3
ד"ר װיינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר	$7-5^1/_2$ 1-11
ד"ר סטופעל	רענטגען	12-10 6-4
פ. פרוסאק	צאָהן-ארצט	10—2
נ. ראזעס	צאָהן-ארצט	7—4

צאָהן-טשגרהיילונג, בעליכטונגען, קאָראָנען, מאָסטען, א אז. װ. בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געװאָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלײַכטונגען, קװאַרץ-לאַמפּען, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שטאַמלער. אומפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

װיזיט אין דער שטאָט.

יעדער אײַנציגער האָט זיך איבערצייגט, אז פאַר

מעבעל

דיװאַנעס, פעלצען, ניי-מאַשינען, גאַרדעראָבען א. ז. װ. צאָהלט די העכסטע פרייזען

א. װײַצמאַן נארוטאָװיטש 19
(דזיעלנא)

אין מעבעל-געװעלב, (פרעזוואַס וואַוינונג שענקעוויטשא 29 ביי מיר איז שטענדיג פערשיד. געניצטע מעבעל און גוטען צושטאַנד צו פערקויפען 374

וכי תמכור ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו!

אין מאָמער יאָר זאָלסטו קומען צו לויפען אין ביורא פעטריקאָװער 18, װאו ס'װערט ערלעדיגט אַלערליי ביטעם לויט'ן אוסטאַװ, קלאַװזעבּר, ואבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאַזיציעס. אדװאָ-לאַניעס. רעקורסען- װעגען קאָנצעסיעס אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו, ביטעס צו אלע פּאָליציי-בעצירקען. שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס. אַקטען דאַראַחיזיעס, קאַרנע ספּראַװעס, װי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. 503

שנעל, רעיעל און ביליג!

Dr. ALTERMAN-GURFEL

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע.

Piramowicza 10.

נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג. 197

ענטשולדיגונג.

צוליב א פערדרייסליכען טעות פון אַן'אונפעראַנטװאָרט-ליכער פערזאָן, בין איך אינספּירירט געװאָרען צו שרײַבען בע-ליידיגענדע אנאָנסען אין „נייעם פאָלקסבלאַט“ װעגען דעם װעהר װאָלטאַטיגען פעראיין „בית לחם“. אויף איז בערירט געװאָרען דער כבוד פון זעהר געעהרטען פרעזעס פון „בית לחם“ ה' מענדעל רייבענבאך, װעלכער איז, װי איך האָב זיך דערװוּסט גלײַכצײַטיג פרעזעס פון יתומים-הויז (זגערזשער 40), װי אויך װעגען ה' פראסט. איך ערקלער, אז איך בין על פי טעות שלעכט אינפאָרמירט געװאָרען, און לויט װי איך האָב מיך פערזענליך ערקונדיגט, קאָן דער „בית לחם“ דינען אלס מוס-טער פאַר אנדערע פעראיינען. אלס צייכען פון אויפריכטיגען בעדויער געגען דעם פערדריסליכען טעות, שפענדע איך לטובת „בית לחם“ — 15 זל. 822

אב־הם אליעזר הערשקאָװיטש.

א קוואַליפיצירטע װעש-נייערין קען זיך מעלדען צו נייען װעש ביי כלי-מענדער זאַװאַדזקאַ 15 פראָנט, 1. שטאָק. 810

אלערליי יונגער

װערט געזוכט אין סאַפּע-ר רער - אנשטאַלט פיל-נאצנא 5 בײַ לעװקאָװיטש

קראַװאַטען = און בינדע-נייטאַרינס װערען געבראַכט אין קראַ-װאַטען-געשעפט נאַװאָמיעסקא 4.

אַנ'אַגענט

אין קאַלאָניאַל און צוקער-װאַרען בראַנזשע.װאָסרייזט אויף דער פּראָװינץ, קען בעקומען אַ שטענדיגע און זיכערע בעשעפטיגונג. — אָפּערטען ריכטען:

Łódź, skrzynka pocztowa 118. 818

שײַטלען

פון פרימאַ האָאר, פערש. קאַמיענאַ 5, 2-טן הויף ביי בצלאל פארזשוצקי.

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָװענד. פרייזען ביליגע! פערזאָרגונג אָהן בעצאָהלט

פאַר 5 זלאָטעס

עלעקטריש בעלייכטונג אין שטוב!

אויף ראַטעס נור צו 5 זלאָטעס װעכענטליך בעקומט איהר ביי מיר נייע אַנלאַגעס און איבער-מאַכען פון אַלטע אויף נייע אַנלאַגעס, װי אויך פערשידענע עלעקטראָטעכנישע מאַטער-יאַלען, ושארובן עס. גאַז-צילינדערן אַלעס צו זעהר ביליגע פרייזען. קומט, איבערצייגט אייך! מיט בעשטעטיגונג פון די עלעקטראָװניע.

בעמערקונג: פיאַן פאַר קאַסע

מיט אַכטונג ח. סאַלניק, ציגעל-נאַס 63 נעבען פוילישען טעאַטער

קאָנצעסיאָנירט דורך דער עלעקטראָװניע.

װער סװיל האָבען א ליכטיג לעבען!

זאָל קומען צו דער בעװאוסטער פירמע

ב. ראטביין

קאָנסטאַנטינער 3

װעלכע פיהרט אויס אַלע אַרט עלעקטרישע אַנלאַגען, ליכט און קראַפט. גרויסער אויסװאַהל פון עלעקטרישע ארטיקלען. צו ערמעסיגטע פרייזען. קומט און איבערצייגט אייך!

Artystyczny Zakład Fotograficzny

„POLONJA“

שװ. יערזשעגאָ 19 (יעראָמעראַיענשבורסקע)

אײַך מאַך דערמיט בעקאַנט, אַז אין מײַן אַטעליער װערען אויסגעפּערטיגט פּע שײַדענע פּאָטאָגראַפישע אַרבייטען, װי: גאַבינעט, װיזיטט-בילדער, גרויסען-בילדער פּאָסטקאַרטען, װי אויך גרויסע פּאָרטרעטען אין נאַטור-פאַרבען צו קאָנקורענץ פרייזען. דאָס פּאָזירען לויט די נייעסטע מאָדע – אויפ'ן פערלאַנג בעקומט מען בײַ מיר פערשידענע קליידונג צום פאָטאָגראַפירען אָהן צאָהלונג.

פאַר פערײַנען, אַרטיסטישע קרייזען מיט 30 פּראָצענט בילינער!

שנײַדט אויס דעם קופאָן!

4 פּאָסט-קאַרטען סעפּיאַ ברוין דאָפּעלט רעטושירט נור 2.50 זל. גילטיג פאַר 1 פּערזאָן. דעם קופאָן מיטברענגען

מיט אַכטונג

י. גוטערמאַ.

בעמערקונג: צופאָהר מיט'ן טראַם-װאַי נומער 3 ביז רוג צמענטאַרנאַ, רוג יערזשעגאָ

Paryski Zakład Fotograficzny

wł. H. SROKA, Brzezińsa 69

מאַכט בעקאַנט, דאָס אז סער די אַטעליער-אַרבייט, װי רעטושירטע פאָטאָגראַפיעס און פּאָרטרעטען, װערט אויך אָנגענומען פערשידענע פאָטאָגראַפישע אַרבייטען פאַר אינדוסטריע-צװעקען, ז. ב. מאַכען אינערע אויפנאַהמען, מאַשינען-פּלענער. א ספּעציעלע אָפּטיילונג פאַר קאָלירען פון 3-פאַרבען-דרוק (נאַטור-טרייע פאַרבען), פאַרבען-קלישען פאַר קינאָ-רעקלאַמעס לויט די מעטאָדע „Autochrome“ Lumiere גרויסען-אויפנאַהמען פון שול-קינדער צו זעהר ביליגע פרייזען. ספּעציעלע הנחות פאַר אַרטיסטישע קרייזען. די אַרבייט װערט אויסגעפיהרט שנעל, פּינקטליך און רײַנלעך. צופאָהר מיט'ן טראַמװאַי נומער 1.

מיט אַכטונג ה. סראָקא.

אנאָנסען - פרייזען: פאַר 1 מ"מ 15 גראָשען, די ערשטע זײַט 20 גראָשען. — פאַר אַבאָנענטען 80 גראָשען פאַר 1 זײַט — 50 גראָשען.

אַבאָנעמענטס-פרייז: אין לאָדז: 6 גראָשען. 4.00 זלאָטעס.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i B. Silberberg.

Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21